

SISÄLLYSLUETTELO

Yhtymähallitus esityslista 11.6.2026

Kansilehti	1
§48 Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen	2
§49 Kokouksen pöytäkirjan tarkastustapa ja pöytäkirjantarkastajien valinta	3
§50 Työjärjestyksen hyväksyminen	4
§51 Opiskeluhoitosuunnitelma	5
- Opiskeluhoitosuunnitelma_2026	8
- Kriisisuunnitelma_2026	29
§52 Viranhaltijapäätökset	50
§53 Ilmoitusasiat	51
§54 Muut asiat	52

Yhtymähallitus

11.6.2026

Aika 11.6.2026 16:00 -

Paikka Tuorla, päärakennus, Jyvänen
Peimarin koulutuskuntayhtymä
Ammattiopisto Livia
Päärakennus, Jyvänen

Meltti Veera, puheenjohtaja
Puheenjohtaja

Villa Satu
Pöytäkirjanpitäjä

Osallistujat

(x) läsnä, (-) poissa	
Jäsenet	Varajäsenet
Meltti Veera, puheenjohtaja	Hiltunen Essi
Björklund Jeanette	Björk Maj
Heikkinen Anne, varapuheenjohtaja	Kurki-lahti Viivi
Järnström Stefan	Järnström Sammy
Kuosmanen Sari	Havuaho Jarmo
Särvä Joonas	Ilola Timo
Vaaranmaa Anton	Lehto Aarni

Muut osallistujat

Kanervo Miska, yhtymävaltuuston pj.
Suurkorpi Noora, yhtymävaltuuston 1. varapj.
Björk Maj, yhtymävaltuuston 2. varapj.
Harkkila Ilkka, kuntayhtymän johtaja
Laaksonen Tomi, henkilöstön edustaja
Timperi Taina, pedagoginen rehtori
Villa Satu, talousjohtaja, pöytäkirjan pitäjä, esittelijä

Yhtymähallitus

11.6.2026

48 § Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen

Päätösehdotus Todetaan kokous laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Yhtymähallitus

11.6.2026

49 § Kokouksen pöytäkirjan tarkastustapa ja pöytäkirjantarkastajien valinta**Pöytäkirjan tarkastusaika ja nähtävillä pito:**

Pöytäkirjan tulee olla tarkastettu 15.6.2026 ja se pidetään nähtävillä 16.6.2026 koulutuskuntayhtymän internet-sivulla.

Tarkastusmenettely:

Pöytäkirjan allekirjoittaa puheenjohtaja ja varmentaa allekirjoituksellaan pöytäkirjanpitäjä.

Pöytäkirjan allekirjoitukset (puheenjohtaja ja sihteeri) ja tarkastukset (pöytäkirjantarkastajat) tehdään sähköisellä allekirjoituspalvelulla (Visma Sign)

Päätösehdotus

Valitaan kokoukselle kaksi pöytäkirjantarkastajaa ja hyväksytään, että pöytäkirjan tulee olla tarkastettu 15.6.2026 mennessä.

Yhtymähallitus

11.6.2026

50 § Työjärjestyksen hyväksyminen

Päätösehdotus Esitetään noudatettavaksi työjärjestystä § 51-54.

Yhtymähallitus

11.6.2026

D/83/12.01.07/2023

51 § Opiskeluhoitosuunnitelma

Päätöshistoria

Yhtymähallitus 15.6.2023 §64

Valmistelijat Kuntayhtymän johtaja Ilkka Harkkila.

Selostus Yhtymähallitus 23.9.2014

Uuden oppilas- ja opiskelijahuoltolain mukaan koulutuksenjärjestäjällä tulee olla oppilaitoskohtainen opiskeluhoitosuunnitelma. Ammattiopisto Livian opistoille on laadittu yhteinen suunnitelma, johon on kirjattu opiskeluhoollon kokonaistarpeen arviointi, opiskeluhoollon palvelut, yhteistyötavat, opiskelijoiden suojelu väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä sekä selvitetty opiskeluhoitosuunnitelman toteutuminen ja omavalvonta.

Opiskeluhoitosuunnitelman on laatinut kuraattori Janna Aksela. Rehtoriryhmä on käsitellyt suunnitelmaa 6.8.2014. Opiskeluhoollon ohjausryhmä on käsitellyt ja hyväksynyt suunnitelman kokouksessaan 4.9.2014. Opiskeluhoitosuunnitelma on laadittu yleisohjeeksi, jota ohjausryhmä päivittää kahden vuoden välein. Yksityiskohtaiset ohjeet ovat laatujärjestelmässä.

Valmistelija: kuntayhtymän johtaja Ilkka Harkkila

Kuntayhtymän johtajan päätösehdotus:

Yhtymähallitus päättää hyväksyä liitteen mukaisen Peimarin koulutuskuntayhtymän opiskeluhoitosuunnitelman.

.....
Yhtymähallitus 17.3.2020

Ammatillisen koulutuksen lainsäädännön muutoksen myötä opiskeluhoollon termejä on päivitetty vuonna 2014 hyväksyttiin suunnitelmaan. Lisäksi toiminnot ja palvelut on päivitetty vastaamaan nykytilannetta.

Suunnitelma on käsitelty rehtoriryhmässä 27.2.2020.

Yhtymähallitus

11.6.2026

Valmistelija: kuntayhtymän johtaja Ilkka Harkkila

Kuntayhtymän johtajan päätösehdotus:
Yhtymähallitus päättää hyväksyä liitteen mukaisen Peimarin koulutuskuntayhtymän opiskeluhooltosuunnitelman.

.....
Yhtymähallitus 15.6.2023

Opetushallitus on päättänyt muuttaa opiskeluhoollon keskeisiä periaatteita ja tavoitteita sekä opiskeluhooltosuunnitelman laatimista ammatillisessa koulutuksessa määräyksen OPH-4609-2022 mukaisesti. Määräyksen mukaisesti koulutuksenjärjestäjän tulee noudattaa määräystä ammatillisessa koulutuksessa 1.8.2023 alkaen.

Opiskeluhooltosuunnitelma on laadittu yhteistyössä hyvinvointialueen työntekijöiden kanssa ja sitä on käsitelty Livian oppilashuollon ohjausryhmässä. Suunnitelma on ollut lausunnolla huoltajilla ja opiskelijoilla.

Päätösehdotus / Kuntayhtymän johtaja

Yhtymähallitus päättää hyväksyä liitteen mukaisen Peimarin koulutuskuntayhtymän opiskeluhooltosuunnitelman 1.8.2023 alkaen.

Päätös

Hyväksyttiin yksimielisesti.

Valmistelijat

Pedagoginen rehtori Taina Timperi.

Selostus

Peimarin koulutuskuntayhtymän opiskeluhooltosuunnitelma on päivitetty. Päivityksen yhteydessä suunnitelman liitteeksi on laadittu Opetushallituksen ohjeiden mukaisesti kriisisuunnitelma.

Kriisisuunnitelman tavoitteena on vahvistaa oppilaitoksen varautumista kriisitilanteisiin, yhtenäistää toimintatapoja kriiseissä sekä selkeyttää psykososiaalisen tuen järjestämistä ja oppilaitoksen ja opiskeluhoollon henkilöstön rooleja äkillisissä tilanteissa.

Opiskeluhooltosuunnitelman päivitys ja kriisisuunnitelma on valmisteltu yhteistyössä opiskeluhoollon ohjausryhmän kanssa.

Päätösehdotus Kuntayhtymän johtaja

Yhtymähallitus

11.6.2026

Yhtymähallitus päättää hyväksyä liitteiden mukaisesti Peimarin koulutuskuntayhtymän opiskeluhoitosuunnitelman ja kriisisuunnitelman.

Liitteet

Opiskeluhoitosuunnitelma_2026
Kriisisuunnitelma_2026

Opiskeluhoitosuunnitelma
Peimarin koulutuskuntayhtymä
Ammattiopisto Livia

Opiskeluhoollon ohjausryhmä 25.4.2023
Yhtymähallitus 15.6.2023
Opiskeluhoollon ohjausryhmä 2.6.2026
Yhtymähallitus 11.6.2026

Sisällys

OPISKELUHUOLTO.....	4
Opiskeluhuollon toiminnan yleiskuvaus ja tavoitteet	5
Arvio opiskeluhuollon kokonaistarpeesta ja käytettävissä olevista opiskeluhoitopalveluista	6
YHTEISÖLLINEN OPISKELUHUOLTO.....	6
Opiskelijoiden ja Livian hyvinvoinnin, turvallisuuden ja oppimistulosten seuraamisen käytännöt, menetelmät ja keskeiset tulokset.....	6
Opiskeluhoitoryhmän johtaminen, kokoonpano, tehtävät ja toimintatavat	7
Monialainen yhteistyö oppimisympäristöjen terveellisyden, turvallisuuden sekä oppilaitosyhteisön hyvinvoinnin tarkastamiskäytäntöjä varten	7
Miten tiedotetaan tutkintokohtaisista terveydentilavaatimuksista ja muista opintojen edellytyksistä	8
Koulutukseen osallistumisen seuranta, poissaolojen ehkäiseminen ja niihin liittyvät toimenpiteet.....	8
Koulutuksen keskeyttämistä ehkäisevät toimenpiteet	9
Esteettömän oppimisympäristön turvaaminen ja tapaturmien ehkäiseminen	9
Henkilöstön perehdytys ja osaamisen varmistaminen	9
Ohjeet tupakoimisen, nuuskaamisen ja päihteiden käytön ennalta ehkäisemiseksi	9
Opiskeluun liittyvien matkojen, kuljetusten ja odotusaikojen turvallisuutta koskevat ohjeet	10
YKSILÖKOHTAINEN OPISKELUHUOLTO.....	10
Opiskelijan ohjaaminen opiskeluhoitopalveluihin	11
Monialaisen asiantuntijaryhmän kokoaminen, suostumuksen hankkiminen ja työskentelyyn osallistuminen yksittäisen opiskelijan tueksi.....	11
Opiskeluhoitokertomusten laatiminen, säilytys ja vastuuhenkilöiden nimeäminen Livian opiskeluhoitorekisterille	12
Yhteistyö opiskeluhoitopalveluiden kanssa HOKS-laadinnassa	13
Terveystarkastusten ja muun opiskeluhuollon toteuttamisen yhteistyö.....	14
Opiskelijoiden terveydentilan tai toimintakyvyn muutoksista johtuvien ja muiden ongelmien varhaista tunnistamista edistävät toimenpiteet	14
Opiskelijan sairauden vaatiman hoidon, erityisruokavalion tai lääkityksen ilmoittamisen käytänteet opiston työpäivän aikana	14
Opiskeluterveydenhuollon sairaanhoitopalveluiden järjestämistapa ja ohjaus niihin hakeutumiseksi	15
Yksilökohtaisessa opiskeluhuollossa tietojen luovuttamista, saamista ja salassapitoa koskevien säästösten noudattaminen.....	15
YHTEISTYÖ OPISKELIJOIDEN, HUOLTAJIEN, LIVIAN TYÖNTEKIJÖIDEN JA MUIDEN OPISKELIJOIDEN HYVINVOINTIA TUKEVIEN TAHOJEN KANSSA	16
Opiskeluhuollon yhteistyön johtaminen, eri tahojen välinen vuorovaikutus ja yhteistyö	16

Opiskelijoiden, huoltajien, henkilöstön ja opiskeluhoitopalveluiden henkilöstön osallistuminen Livian opiskeluhoitosuunnitelman laatimiseen ja yhteisöllisen opiskeluhoillon toteutukseen ...	16
Yhteistyötavat ja toimenpiteet opiskelijoiden ja heidän huoltajiensa osallisuuden vahvistamiseksi	17
Opiskelijalle ja huoltajille annettava tieto yksittäisen opiskelijan asioiden käsittelyyn liittyvistä lain edellyttämistä menettelytavoista ja tietojen käsittelystä	17
Alaikäisen opiskelijan itsenäinen asema opiskeluhoillon asiakkaana	18
Yhteistyö ja suostumuksen hakeminen opiskelijalta ja tarvittaessa hänen huoltajaltaan yksilöllisessä opiskeluhoillossa	18
Käytänteet opiskelijoiden toiveiden huomioon ottamisessa huoltajan kanssa tehtävässä yhteistyössä.....	19
Käytänteet opiskelijan itsenäisen aseman ja kehitystason arvioimiseksi opiskeluhoillon henkilöstöön kuuluvan sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilön toimesta.....	19
Yhteisöllisen ja yksilöllisen opiskeluhoillon periaatteista ja toiminnasta tiedottaminen opiskelijoille, huoltajille, henkilöstölle sekä yhteistyötahoille	20
Yhteistyö yhteisten tutkinnon osien ja työkyvyn ja hyvinvoinnin ylläpitämisen opetuksen sekä ammatillisten tutkinnon osien opetuksen välillä	20
Opiskeluhoillon moniammatilliset yhteistyötavat	21

OPISKELUHUOLTO

Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017) 2 §:n mukaan ammatillisen koulutuksen tavoitteena on tukea opiskelijoiden kehitystä hyväksi, tasapainoisiksi ja sivistyneiksi ihmisiksi ja yhteiskunnan jäseniksi sekä antaa opiskelijoille jatko-opintovalmiuksien, ammatillisen kehittymisen, harrastusten sekä persoonallisuuden monipuolisen kehittämisen kannalta tarpeellisia tietoja ja taitoja.

Oppilas- ja opiskeluhoitolain 6 §:n opetussuunnitelman mukaisella ja koulutuksen järjestäjän opiskeluhoollolla tarkoitetaan toimintaa, jonka avulla tuetaan yhteisöllistä ja yksilöllistä hyvinvointia sekä terveellisen ja turvallisen oppimisympäristön syntymistä, edistetään mielenterveyttä ja ehkäistään syrjäytymistä sekä edistetään oppilaitosyhteisön hyvinvointia. Lisäksi oppilashuollon avulla tuetaan oppimista sekä tunnistetaan, lievennetään ja ehkäistään mahdollisimman varhain oppimisen esteitä, oppimisvaikeuksia ja opiskeluun liittyviä muita ongelmia.

Opiskeluhoollon palveluja ovat opiskeluterveydenhoito sekä kuraattori- ja psykologipalvelut. Oppilas- ja opiskeluhoitolain 9 §:n mukaan hyvinvointialue, jonka alueella oppilaitos sijaitsee vastaa opiskeluterveydenhuollosta sekä kuraattori- ja psykologipalveluista opiskelijalle heidän kotipaikastaan riippumatta. Opiskeluhoolto toteutetaan oppilaitoksen ja hyvinvointialueen monialaisena yhteistyönä opiskelijoiden ja heidän huoltajiensa sekä tarvittaessa muiden yhteistyötahojen kanssa.

Koulutuksen järjestäjän on laadittava oppilaitoskohtainen opiskeluhooltosuunnitelma. Tämä opiskeluhooltosuunnitelma on laadittu Ammattiopisto Livian (myöhemmin Livia) yhteiseksi Opetushallituksen määräyksen (OPH-4609-2022) mukaisesti. Tämä opiskeluhooltosuunnitelma otetaan käyttöön 1.8.2023 ja on päivitetty 2.6.2026.

Opiskeluhooltosuunnitelma on laadittu yhteistyössä oppilaitoksen henkilöstön, opiskeluhooltopalvelujen henkilöstön, opiskelijoiden ja heidän huoltajiensa kanssa. Opiskelijoiden ja huoltajien kuuleminen on suoritettu toukokuussa 2023.

Opiskeluhuollon toiminnan yleiskuvaus ja tavoitteet

Livian opiskeluhuollon tavoitteena on turvata jokaiselle opiskelijalle edellytykset saavuttaa opetussuunnitelman mukaiset tavoitteet, taata jokaiselle turvallinen ja kannustava oppimisympäristö ja edistää opiston yhteisöllisyyttä ja viihtyvyyttä. Opiskeluhuolto pyrkii toimimaan lähellä opiskelijaa, matalan kynnyksen periaatteella. Tavoitteena on tunnistaa mahdollisimman varhaisessa vaiheessa opiskelijoiden mahdolliset oppimisvaikeudet sekä muut tuen tarpeet. Opiskelijan tarvitsema tuki järjestetään mahdollisimman joustavasti, oikea-aikaisesti ja tarkoituksenmukaisesti.

Opiskeluhuoltotyö perustuu luottamukselliseen ja vastuulliseen yhteistyöhön opiston ja hyvinvointialueen henkilöstön, opiskelijoiden ja huoltajien kesken. Opiskeluhuollon edistäminen on osa koko koulutuskuntayhtymän toimintaa ja siihen osallistuu koko henkilökunta. Kuntayhtymän johtaja vastaa Livian opiskeluhuollon toimivuudesta. Opettaja huolehtii opetuksen turvallisuudesta, järjestyksestä ja hyvinvoinnista, seuraa opiskelijan oppimista sekä kiinnittymistä opiskeluun. Opettaja ilmoittaa havaitsemistaan ongelmista opiskeluhoitotyöryhmälle, joka käynnistää tarvittavat toimenpiteet.

Oppilas- ja opiskeluhoitolaain 18 §:n mukaan opiskeluhoitoa toteutetaan yhteistyössä opiskelijan ja hänen huoltajansa kanssa. Opiskelijan omat toivomukset ja mielipiteet on otettava huomioon häntä koskevissa toimenpiteissä ja ratkaisuissa hänen ikänsä, kehitystasonsa ja muiden henkilökohtaisten edellytystensä mukaisesti. Huoltajalla ei ole oikeutta kieltää alaikäisen käyttämästä opiskeluhoollon palveluja.

Opiskeluhoitopalvelut järjestetään ensisijaisesti lähipalveluna Livian tiloissa. Opiskelijalla on kuitenkin mahdollisuus hyödyntää myös palveluja myös Varsinais –Suomen hyvinvointialueen digitaalisen asiointikanavan kautta. Varha-sovelluksesta voi lähettää viestejä opiskeluterveydenhuoltoon ja mm. peruuttaa varattuja vastaanottoaikoja ja jatkossa myös varaamaan vastaanottoaikoja sähköisesti.

Arvio opiskeluhuollon kokonaistarpeesta ja käytettävissä olevista opiskeluhoitopalveluista

Perustutkinto-opiskelijoita on Liviassa 919 (tilanne 11/2025) jakautuen (Kaarina 313, Paimio 147, Tuorla 458). Henkilöstömitoitus on laskettu THL/STM:n opiskeluterveydenhuollon mitoitussuosituksen (1 terveydenhoitaja/570 opiskelijaa) sekä oppilas- ja opiskelijahuoltolain mukaisen kuraattori- (1/670) ja psykologimitoituksen (1/780) perusteella. Näillä perusteilla mitoitustarve on koko Liviassa terveydenhoitaja 1,61 htv, kuraattori 1,37 htv ja psykologi 1,18 htv. Tällä hetkellä opiskeluhuollon palveluita on saatavana mitoitustarpeeseen nähden riittävästi terveydenhoitaja 1,6 htv, kuraattori 1,8 htv, psykologi 1,5 htv).

Liviassa on melko suuri erityisopiskelijoiden määrä. Erityisopiskelijoita on integroituna yleisryhmiin ja sen lisäksi Liviassa on pelkästään erityisopiskelijoista muodostettuja tuetun oppimisen ryhmiä maatalous- ja puutarhaopetuksessa. Lisäksi sosiaali- ja terveysalalla on runsaasti vieraskielisiä opiskelijoita. Kuraattori- ja psykologitarve on Liviassa suurempi kuin lain minimimitoitus.

YHTEISÖLLINEN OPISKELUHUOLTO

Opiskelijoiden ja Livian hyvinvoinnin, turvallisuuden ja oppimistulosten seuraamisen käytännöt, menetelmät ja keskeiset tulokset

Livialla on tukitoimintojen opiskelijapalautejärjestelmä, jossa Wilman kautta opiskelijoilta kysytään kaksi kertaa vuodessa heidän arvioitaan opintotoimiston toiminnasta, kiinteistöjen kunnosta ja siivouksesta, ruokaloista, opinto-ohjaajien ja kuraattorin toiminnasta, atk-tuesta sekä asumisesta ja vapaa-ajantoiminnasta. Tulokset ovat olleet hyviä, hyvinvoinnissa ja turvallisuudessa ei ole ilmennyt puutteita. Oppimistuloksia seurataan opettajien toimesta jatkuvana toimintana.

Opettajatuutorit seuraavat opiskelijoiden opintojen edistymistä. Opettajatuutori, pedagoginen rehtori, opinto-ohjaaja, kuraattori, terveydenhoitaja tai asuntolanohjaaja ottavat tarvittaessa yhteyttä huoltajiin esimerkiksi runsaiden poissaolojen tai muiden mahdollisten ongelmien

takia. Täysi-ikäisten opiskelijoiden huoltajiin ollaan tarvittaessa yhteydessä opiskelijan suostumuksella.

Livialla on pelastussuunnitelmat toimipaikoittain, joissa on toimintaohjeet poikkeustilanteissa toimimiseen (tulipalo, sähkökatkos, uhkaava henkilö jne.). Livialla on erillinen suunnitelma opiskelijoiden suojaamiseksi kiusaamiselta, häirinnältä ja väkivallalta. Suunnitelma sisältää ohjeet siitä, miten puuttua erilaisiin kiusaamistilanteisiin. Suunnitelma sisältää ohjeet myös jatkoseurannan hoitamiseksi.

Kiusaamisesta ja sen tunnistamisesta sekä oppilaitoksen ilmapiiristä keskustellaan opiskelijoiden kanssa opettajatuutorin tunneilla sekä päivittäin arkisissa keskusteluissa.

Vuosittain toteutettavassa viihtyvyysskyselyssä kartoitetaan viimeisen vuoden aikana koettua tai nähtyä kiusaamista.

Opiskelijat voivat osallistua opiston hyvinvoinnin edistämiseen osallistumalla oppilaskunnan toimintaan.

Opiskeluhoitoryhmän johtaminen, kokoonpano, tehtävät ja toimintatavat

Livian opiskeluhoollon ohjausryhmää johtaa yhtymähallituksen nimittämä yhtymähallituksen jäsen. Ohjausryhmään kuuluvat lisäksi hyvinvointialueen kaksi edustajaa, opettajien ja opiskelijoiden edustaja ja pedagoginen rehtori.

Ohjausryhmä arvioi Livian opiskeluhoollon toteutumista vuosittain tehtävällä itsearvioinnilla lukuvuoden päätteeksi. Lisäksi ohjausryhmä koordinoi ja seuraa opiskeluhoollon toteutumista Liviassa. Ohjausryhmä sopii kokousaikataulunsa itse kokoontuen 3-5 kertaa lukuvuodessa. Tarvittaessa ohjausryhmä kutsuu kokouksiinsa asiantuntijoita.

Monialainen yhteistyö oppimisympäristöjen terveellisyyden, turvallisuuden sekä oppilaitosyhteisön hyvinvoinnin tarkastamiskäytäntöjä varten

Livia tekee yhteistyötä hyvinvointialueen henkilöstön ja terveystarkastusten suorittajien kanssa oppimisympäristöjen terveellisyyden ja turvallisuuden turvaamiseksi. Turvallisuusasioissa Livia tekee yhteistyötä eri viranomaisten kanssa.

Miten tiedotetaan tutkintokohtaisista terveydentilavaatimuksista ja muista opintojen edellytyksistä

Ennen opintoihin hakeutumista opiskelijoille tiedotetaan tutkintokohtaisista terveydentilavaatimuksista ja muista opintoihin liittyvistä edellytyksistä mm. www.livia.fi, Opetushallituksen sivuilla, tutkinnon perusteissa, koulutusessitteissä ja erilaisissa tiedotustapahtumissa. Osa tutkinnoista on SORA-lainsäädännön alaisia. Opintojen aikana tapahtuvat terveydentilaan liittyvät muutokset huomioidaan ja tarjotaan mm. opinto-ohjausta sekä opiskeluhuollon palveluja, jotta opinnot etenisivät.

Koulutukseen osallistumisen seuranta, poissaolojen ehkäiseminen ja niihin liittyvät toimenpiteet

Laki ammatillisesta koulutuksesta § 48–49 mukaan opiskelijan tulee osallistua osaamisen hankkimiseen HOKSiin kirjattujen tavoitteiden mukaisesti. Oppivelvollisten osalta noudatetaan lisäksi oppivelvollisuuslakia (1214/2020). Opiskelija ja hänen opettajatuutorinsa seuraavat opintojen etenemistä. Oppivelvollisten opiskelijoiden kohdalla huoltajilla on velvollisuus seurata opintojen etenemistä.

Poissaolo merkitään, mikäli opiskelija ei osallistu työjärjestyksen mukaiseen opetustoimintaan. Opettajat merkitsevät poissaolot Wilmaan, josta opiskelijat ja heidän huoltajansa voivat niitä seurata. Poissaolojen selvityksiä seurataan värikoodein Wilmassa (vihreä selvitetty, punainen selvittämättä), jotka opettaja, huoltaja tai täysi-ikäinen opiskelija vahvistaa poissaolotietoihin (vaihtaa värikoodin).

Opettajatuutori seuraa poissaolojen kertymistä ja on tarvittaessa yhteydessä opiskelijaan ja alaikäisen opiskelijan huoltajaan. Jos poissaoloja alkaa kertyä paljon, voidaan konsultoida opinto-ohjaaja, erityisopettajaa ja kuraattoria jatkotoimenpiteitä varten.

Poissaoloja tarkastellaan aina HOKSia päivitettäessä, vähintään kerran lukukaudessa. Ennalta ehkäisevän työn ja varhaisen puuttumisen mallissa annetaan Livian henkilöstölle ohjeita erilaisiin puuttumistilanteisiin.

Koulutuksen keskeyttämistä ehkäisevät toimenpiteet

Livialla on varhaisen puuttumisen malli, joka jalkautetaan koko henkilöstön käyttöön.

Opintojen etenemisen tukena toimii koulunkäynnin ohjaajia, jotka pitävät helppipajoja opiskelijoiden opintojen etenemisen tueksi.

Erityisen tuen työryhmä on tehnyt erityisen tuen käsikirjan, jossa huomioidaan myös ennalta ehkäisevä työ olennaisena osana erityisenä työmuotona.

Opintojen etenemisen haasteita käsitellään tarvittaessa monialaisessa asiantuntijaryhmässä (MAR). Opintojen suorittamista voidaan henkilökohtaistaa huomioiden muiden elämän osa-alueiden haasteet.

Esteettömän oppimisympäristön turvaaminen ja tapaturmien ehkäiseminen

Livian opetusalojen ammatit vaativat pääsääntöisesti opiskelijalta kohtuullista kuntoa ja kykyä liikkua maastossa tai kykyä nostaa taakkoja. Luonnonvara-alan opetuksessa käytettävät koneet eivät mahdollista liikuntarajoitteisen ohjaamoon nousemista. Opetusalat eivät pääsääntöisesti sovellu liikuntarajoitteisille opiskelijoille.

Tapaturmien estäminen opetustilanteessa on opettajan vastuulla. Turvaohjeilla ja perehdytyksellä varmistetaan opiskelijoiden turvallisuus.

Henkilöstön perehdytys ja osaamisen varmistaminen

Livialla on yhteinen perehdyttämisyjärjestelmä. Uusille työntekijöille järjestetään lukuvuoden alussa yhteisiä perehdytyksiä Teamsin avulla. Perehdytystilaisuudet tallennetaan, jotta uudet työntekijät tai lukuvuoden aikana aloittaneet työntekijät voivat tutustua ohjeistuksiin.

Livian intrasta löytyvät kaikki ohjeet ja säännöt, joihin perehdytys tapahtuu omatoimisesti.

Livian käyttämistä ohjelmista on opastallenteita intrassa.

Ohjeet tupakoimisen, nuuskaamisen ja päihteiden käytön ennalta ehkäisemiseksi

Livialla on erillinen Opiskelijoiden päihdeohjelma. Päihdeohjelma sisältää ohjeistuksen siitä, miten tunnistaa päihteiden käyttäjän, miten toimitaan, jos opiskelija käyttää päihteitä

kouluaikana tai tulee päihtyneenä opetustilanteeseen. Suunnitelma sisältää ohjeet jatkoseurannan hoitamiseksi sekä tietoa huumausainetestauksista.

Opiskelijoiden päihteiden käyttöä kartoitetaan terveydenhoitajan terveystarkastuksissa ja terveydenhoitaja voi ohjata opiskelijaa päihteettömyyteen hyvinvointialueen päihdepolkumallin mukaisesti. Lisäksi opiskelijoille järjestetään erilaisia oppitunteja/tilaisuuksia, joissa puhutaan päihteistä. Näiden pohjalta päihdetilannetta tarkastellaan opiskelijahuoltotyöryhmissä sekä opiskeluhuollon ohjausryhmässä.

Livian alueilla tupakoiminen on kielletty. Kieltomerkkejä on ohjeiden lisäksi piha-alueilla.

Opiskeluun liittyvien matkojen, kuljetusten ja odotusaikojen turvallisuutta koskevat ohjeet

Opiskeluun liittyvien matkojen ja kuljetusten ohjeistuksesta ja turvallisuudesta vastaa asianomainen opettaja ja ohjaaja. Livian autojen turvallisuudesta vastaa kiinteistöpäällikkö. Opetuksen koneiden ja laitteiden turvallisuudesta ja niiden käyttöohjeista sekä perehdyttämisestä vastaa asianomainen tiimi ja opettaja.

YKSILÖKOHTAINEN OPISKELUHUOLTO

Yksilökohtaisella opiskeluhuollolla tarkoitetaan opiskelijan tukemista sekä hyvinvoinnin ja opintojen edistämistä. Yksilökohtaisen opiskeluhuollon tehtävänä on edistää hyvinvointia, terveyttä ja opiskelukykyä sekä tunnistaa näihin ja opiskelijan elämäntilanteeseen liittyviä yksilöllisiä tarpeita. Tavoitteena on jo varhaisessa vaiheessa ehkäistä ongelmia ja huolehtia tarvittavan tuen järjestämisestä. Opiskelijalle tarjottavia palveluita ovat opiskeluterveydenhuolto, opiskeluhuollon kuraattori- ja psykologipalvelut sekä yksittäistä opiskelijaa koskeva monialainen opiskeluhuolto (MAR).

Yksilöllisen opiskeluhuollon lähtökohtana on opiskelijan arvostus, hänen mielipiteidensä kuunteleminen sekä luottamusta rakentava vuorovaikutus. Toiminnassa huomioidaan opiskelijan itsenäinen asema opiskeluhuoltoon liittyvissä kysymyksissä. Yksilöllistä opiskeluhuoltoa toteutetaan yhteistyössä opiskelijan kanssa ja hänen suostumuksellaan. Lisäksi teemme yhteistyötä huoltajan kanssa aina, kun se on mahdollista.

Ongelmatilanteissa opiskelija voi pyytää tukea kaikilta Livian työntekijöiltä. Huomatessaan opiskelijan tuen tarpeen, työntekijä pyytää opiskelijalta suostumuksen asian viemiseksi eteenpäin.

Opiskelijan ohjaaminen opiskeluhuoltopalveluihin

Opiskelija voi ohjautua opiskeluhuollon palveluihin ottamalla itse yhteyttä tai huoltajan, läheisen tai henkilöstön ohjaamana.

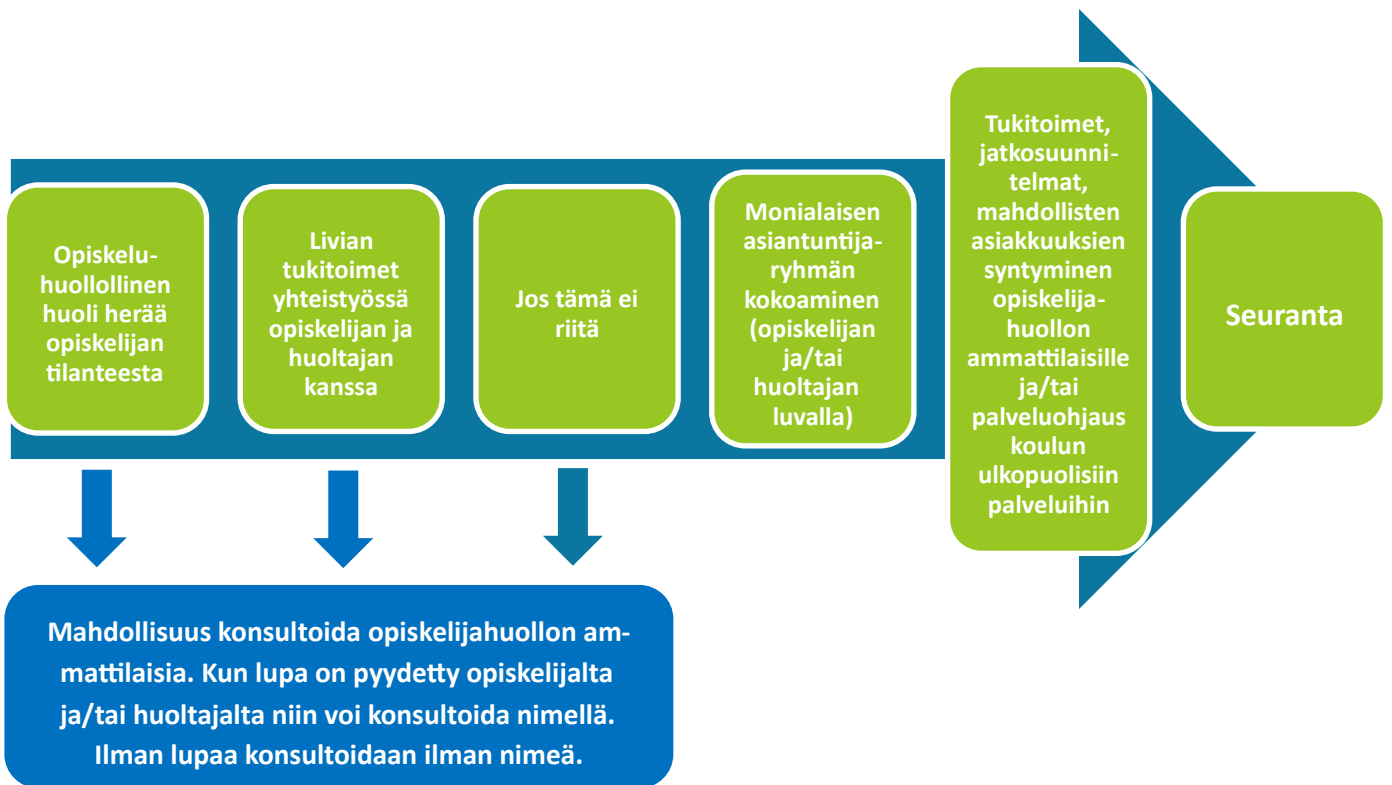
Livian työntekijöillä on velvollisuus ohjata opiskelija opiskeluhuollon palveluihin, mikäli kokee sille tarvetta. Kiireellisissä asioissa yhteydenotto opiskelijahuoltoon on hyvä tehdä yhdessä opiskelijan kanssa, mutta mikäli tämä ei ole mahdollista, yhteydenotosta tulee kertoa opiskelijalle mahdollisimman pian. Ei-kiireellisissä tilanteissa opiskelijan toimintakyky huomioiden yhteydenoton voi antaa myös opiskelijan tehtäväksi.

Mikäli opiskelija ei anna lupaa antaa tietoja opiskelijahuololle niin henkilöstöllä on tilanteessa mahdollisuus konsultoida opiskelijahuoltoa ilman opiskelijan tunnistetietoja.

Monialaisen asiantuntijaryhmän kokoaminen, suostumuksen hankkiminen ja työskentelyyn osallistuminen yksittäisen opiskelijan tueksi

Asiantuntijaryhmä (MAR) kootaan yksittäisen opiskelijan tai opiskelijaryhmän tuen tarpeen selvittämiseksi ja opiskeluhuollon palveluiden järjestämiseksi. Ryhmän kokoaa se henkilöstön tai opiskeluhuollon palveluiden edustaja, jolle asia työtehtävien perusteella kuuluu ja joka huolen ensimmäisenä havaitsee. Ryhmän kokoonpano perustuu tapauskohtaiseen harkintaan. Opiskelijan tai huoltajan yksilöidyllä kirjallisella suostumuksella asian käsittelyyn voi osallistua tarvittavia opiskeluhuollon yhteistyötahoja tai opiskelijan muita läheisiä. Asia kirjataan yksilökohtaiseen opiskeluhuoltokertomukseen (Wilman muistio).

Opiskelijan ei ole pakko ottaa vastaan opiskeluhuollon palveluita, mutta monialainen asiantuntijaryhmä voi kokoontua myös ilman opiskelijaa tarpeellisten suositusten tekemiseksi. Oppilaitoksella on oikeus pyytää opiskelijaa toimittamaan selvitys opiskelijan terveydentilasta ja toimintakyvystä.

Ryhmästä valitaan vastuhenkilö, joka vastaa opiskelijan yksilöllisen opiskelijahuoltokertomuksen kirjaamisesta Wilmaan ja kutsuu ryhmän tarvittaessa jatkossa koolle.

Opiskeluhuoltokertomusten laatiminen, säilytys ja vastuhenkilöiden nimeäminen Livian opiskeluhuoltorekisterille

Yksittäistä opiskelijaa koskevan asian käsittelystä asiantuntijaryhmässä laaditaan opiskelijahuoltokertomus eli muistio Wilmaan (ko. opiskelija > Muistiot > Opiskelijakohtainen muistio). Ryhmän vastuhenkilö kirjaa yksilökohtaisen opiskeluhuollon järjestämiseksi ja toteuttamiseksi välttämättömät tiedot opiskelijahuoltokertomukseen. Kirjauksia voivat tehdä Livian henkilöstöön kuuluvat. Kertomus laaditaan jatkuvaan muotoon, joka etenee

aikajärjestyksessä. Muistion lukuoikeus on vain henkilöillä, joille se on yhdessä lapsen/nuoren ja huoltajien kanssa määritelty.

Opiskeluhohtokertomukseen on kirjattava

- 1) Nimi, henkilötunnus, kotikunta ja yhteystiedot sekä alaikäisen tai muutoin vajaavaltaisen opiskelijan huoltajan tai muun laillisen edustajan nimi ja yhteystiedot.
- 2) Asian aihe ja vireille panija.
- 3) Opiskelijan tilanteen selvittämisen aikana toteutetut toimenpiteet.
- 4) Tiedot asian käsittelystä MAR -kokouksessa, kokoukseen osallistuneet henkilöt ja heidän asemansa, kokouksessa tehdyt päätökset, päätösten toteuttamissuunnitelma sekä toteuttamisesta ja seurannasta vastaavat tahot.
- 5) Toteutetut toimenpiteet.
- 6) Kirjauksen päivämäärä sekä kirjauksen tekijä ja hänen ammattiasemansa. Jos sivulliselle annetaan opiskeluhohtokertomukseen sisältyviä tietoja, asiakirjaan on lisäksi merkittävä, mitä tietoja, kenelle sivulliselle ja millä perusteella tietoja on luovutettu.

Opiskeluhohtokertomuksista muodostuu opiskeluhohtorekisteri. Opiskeluhohtorekisterin ylläpitäjänä toimii Liviassa Primus-pääkäyttäjät ja kuntayhtymän johtaja.

Yhteistyö opiskeluhohtopalveluiden kanssa HOKS-laadinnassa

Kaikille opiskelijoille laaditaan henkilökohtainen osaamisen kehittämissuunnitelma HOKS. Suunnitelmaa päivitetään säännöllisesti HOKS - keskusteluiden avulla. Keskustelut käydään opettajatuutorin kanssa vähintään kerran lukukaudessa ja tarvittaessa useammin. Opettajatuutori voi konsultoida erityisopettajia, opinto-ohjaajia, opiskeluterveydenhuoltoa ja tarvittaessa pedagogista rehtoria HOKS:n laadinnassa haastavissa tilanteissa.

Erityisen tuen suunnitelma laaditaan opiskelijoille, joiden erityisen tuen tarve on säännöllistä ja pitkäkestoista, ja tuen tarve edellyttää erityisopettajan antamaa erityisopetusta, eikä pelkkä oppimisen tuki ole riittävää ja opintoja on tarve mukauttaa. HOKS:ssa määritellään yksilölliset oppimisen tavoitteet, tarvittavat tukitoimet ja mahdollinen mukauttamisen tai poikkeamisen tarve. HOKS:iin kirjataan tuen peruste sekä suunniteltu ja annettu erityistuki ja -ohjaus.

Terveystarkastusten ja muun opiskeluhuollon toteuttamisen yhteistyö

Livian toimipaikkojen terveystarkastuksien yhteyshenkilöinä toimivat kuntayhtymän johtaja ja kiinteistöpäällikkö.

Opiskelijoiden terveydentilan tai toimintakyvyn muutoksista johtuvien ja muiden ongelmien varhaista tunnistamista edistävät toimenpiteet

Varhaisen puuttumisen malli on arjen työkaluna opetus- ja muun henkilökunnan toiminnassa. Yhteinen toimintamalli auttaa tunnistamaan tilanteita ja antaa luvan tuoda esille havaintojaan opettajatuutoreille, opinto-ohjaajalle, tiiminvetäjille, kuraattorille ja muulle opiskeluhooltohenkilökunnalle.

Opiskelijan sairauden vaatiman hoidon, erityisruokavalion tai lääkityksen ilmoittamisen käytänteet opiston työpäivän aikana

Alaikäisen opiskelijan huoltajat ovat vastuussa pitkäaikaissairauden hoidosta ja lääkityksen toteutumisesta. Ammattiopistossa opiskelupäivän aikana äkillisesti ilmaantunut hoidon tarve hoidetaan opiskeluterveydenhuollon/terveysaseman/ päivystyksen ja ammattiopiston henkilöstön yhteistyönä. Opiskeluterveydenhuollon lääkehoitoa toteutetaan yksikön lääkehoitosuunnitelman mukaisesti.

Opiskelija toimittaa ruokahuollolle terveydenhoitajan tai lääkärin todistuksen erityisruokavaliostaan.

Eettisistä tai uskonnollisista syistä tarvittava erityisruokavalio tai kasvisruokavalio toteutetaan alaikäisen opiskelijan huoltajan tai täysi-ikäisen opiskelijan ilmoituksen perusteella.

Opiskeluterveydenhuollon sairaanhoitopalveluiden järjestämistapa ja ohjaus niihin hakeutumiseksi

Varsinais-Suomen hyvinvointialue järjestää opiskeluterveydenhuollon palvelut alueellaan sijaitsevien ammatillista koulutusta antavien oppilaitosten ja lukion opiskelijoille asuinkunnasta riippumatta. Palvelut on tarkoitettu opintotukeen oikeutetuissa koulutuksissa opiskeleville.

Opiskeluterveydenhuollon tavoitteena on ylläpitää ja parantaa opiskelijoiden hyvinvointia, terveyttä sekä opiskelukykyä. Opiskeluterveydenhuolto on mukana edistämässä opiskeluympäristön terveellisyyttä ja turvallisuutta. Palveluihin kuuluvat ennaltaehkäisevä terveydenhuolto kuten rokotukset, seksuaaliterveyspalvelut ja terveystarkastukset sekä sairaanhoito mukaan lukien mielenterveys- ja päihdetyö. Opiskeluterveydenhuollon terveydenhoitajan ja lääkärin vastaanotto on kiireetöntä perustason sairaanhoitoa. Opiskelijalla on mahdollisuus myös suun terveydenhuollon palveluihin. Opiskeluterveydenhuolto toimii yhteistyössä muun opiskeluhuollon henkilöstön kanssa.

Opiskeluterveydenhuollon palveluihin hakeudutaan ottamalla yhteyttä terveydenhoitajaan puhelimitse, Wilman kautta tai sähköpostitse. Terveydenhoitajan vastaanotto- ja puhelinajat ovat toimipaikkakohtaisia ja löytyvät www.livia.fi. Kiireellisissä asioissa opiskelijan käytettävissä ovat päivystykselliset yksiköt kuten kunnan terveysasemat ja TYKS Akuutti.

Yksilökohtaisessa opiskeluhuollossa tietojen luovuttamista, saamista ja salassapitoa koskevien säädösten noudattaminen

Opiskeluhuoltorekisteriin tallennetut tiedot, jotka koskevat yksittäistä opiskelijaa taikka muuta yksityistä henkilöä, ovat salassa pidettäviä siten kuin viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 24 §:ssä säädetään.

Yksilökohtaisen opiskeluhuollon asiakirjat ovat salassa pidettäviä. Tietoja ei voi luovuttaa eteenpäin ilman lain velvoitetta tai erityisen painavaa syytä.

Yksilökohtaisessa opiskeluhuollossa monialainen asiantuntijaryhmä (MAR) kootaan aina opiskelijan suostumuksella. Ryhmä selvittää ja järjestää tarpeellisia opiskeluhuollon palveluita

tapauskohtaisesti opiskelijan elämäntilanteen vaatiman tarpeen mukaisesti. Asiantuntijaryhmä nimeää keskuudestaan vastuuhenkilön, joka huolehtii opiskeluhoitokertomuksen laatimisesta ja toimittamisesta opiskeluhoiton rekisteriin toimintaohjeiden mukaisesti.

Moniammatillisessa työssä noudatetaan ammattieettisiä periaatteita sekä tietojensaantia ja salassapitoa koskevia säädöksiä. Opiskelijalle ja hänen huoltajalleen annetaan tietoa yksittäisen opiskelijan oikeuksista opiskeluhoitossa sekä asioiden käsittelyyn liittyvistä lain edellyttämistä menettelytavoista ja tietojen käsittelystä.

YHTEISTYÖ OPISKELIJOIDEN, HUOLTAJIEN, LIVIAN TYÖNTEKIJÖIDEN JA MUIDEN OPISKELIJOIDEN HYVINVOINTIA TUKEVIEN TAHOJEN KANSSA

Opiskeluhoiton yhteistyön johtaminen, eri tahojen välinen vuorovaikutus ja yhteistyö

Livian opiskeluhoitosta vastaa hallintosäännön mukaan kuntayhtymän johtaja. Yhteistyötä tehdään tiiviisti hyvinvointialueen työntekijöiden ja viranomaisten sekä muiden toimijoiden kanssa.

Opiskeluhoiton yleistä suunnittelua ja kehittämistä varten Liviassa on opiskeluhoiton ohjausryhmä, joka koostuu yhtymähallituksen nimeämistä vastuuhenkilöistä sekä ulkopuolisista asiantuntijoista. Opiskeluhoiton ohjausryhmä vastaa myös opiskeluhoiton toteutumisen omavalvonnasta ja opiskeluhoitosuunnitelman seurannasta. Opiskeluhoiton ohjausryhmä tarkistaa ja tekee tarvittavat muutokset vuosittain opiskeluhoitoon liittyviin toimintasuunnitelmiin ja kyselyihin. Ohjausryhmä kokoontuu noin kolme kertaa vuodessa. Ohjausryhmällä on puheenjohtaja.

Opiskelijoiden, huoltajien, henkilöstön ja opiskeluhoitopalveluiden henkilöstön osallistuminen Livian opiskeluhoitosuunnitelman laatimiseen ja yhteisöllisen opiskeluhoiton toteutukseen

Opiskeluhoitosuunnitelma laaditaan ja päivitetään Livian henkilöstön ja hyvinvointialueen henkilöstön yhteistyönä. Suunnitelman laadinnan yhteydessä suunnitelma annetaan

opiskelijoille lausunolle oppilaskunnan kautta. Huoltajille järjestetään sähköisen linkin kautta mahdollisuus vaikuttaa suunnitelmaan.

Yhteisöllisen opiskeluhuollon toteutukseen osallistuu koko Livian henkilöstö.

Liviassa toteutetaan erilaisia opiskeluun kiinnittymisen ja opiskelijan varhaisen tukemisen toimenpiteitä. Ensimmäisen vuoden opiskelijoille järjestetään opintojen alkuvaiheessa erilaisia ryhmäyttämistoimintoja, kuten retkiä ja ryhmäyttämispäiviä. Yhteisten tutkinnon osien Hyvinvointi ja työkykyopintojen yhteydessä opiskelija osallistuu lyhyeen terveystiedon ja liikunnan opettajan haastatteluun. Myös opinto-ohjaajat ja opettajatuutorit kartoittavat opiskelijan kokonaistilannetta henkilökohtaistamisen yhteydessä. Opettajatuutorin tehtävät on määritetty ja tarkistetaan lukuvuosittain.

Opiskeluhooltosuunnitelma on tallennettu opiston intraan ja www-sivuille. Suunnitelman toteutumista ja päivitystä valvoo opiskeluhuollon ohjausryhmä yhteistyössä opiskeluhuollosta vastaavien henkilöiden kanssa. Suunnitelmasta tiedotetaan opistojen opettaja – ja henkilöstökokouksissa.

Yhteistyötavat ja toimenpiteet opiskelijoiden ja heidän huoltajiensa osallisuuden vahvistamiseksi

Ammattiopisto Liviassa järjestetään ensimmäisen vuoden opiskelijoiden huoltajille vanhempainillat, joissa osallisuutta tuetaan. Wilma toimii yhteistyön sähköisenä työkaluna; tiedotteiden ja henkilökohtaisen viestinnän kautta.

Opiskelijalle ja huoltajille annettava tieto yksittäisen opiskelijan asioiden käsittelyyn liittyvistä lain edellyttämistä menettelytavoista ja tietojen käsittelystä

Yksilökohtaisen opiskeluhuollon järjestämiseksi ja toteuttamiseksi tarpeelliset tiedot kirjataan opiskeluhooltokertomukseen. Opiskeluhooltoja toteuttavat terveydenhuollon ammattihenkilöt kirjaavat opiskelijan yksilökohtaista työtä koskevat tiedot potilasasiakirjoihin, joiden käsittelystä säädetään potilaan asemasta ja oikeuksista annetun lain (785/1992) 12 §. Opiskeluhoollon kuraattorin kirjaamisessa noudatetaan sosiaalihuollon asiakasasiakirjoista annettua lakia (254 / 2015).

Jos opiskeluhuoltokertomukseen sisältyviä tietoja annetaan henkilölle, joka ei osallistu opiskelijan yksilökohtaisen opiskeluhuollon tarpeen selvittämiseen tai sen toteutukseen taikka niihin liittyviin tehtäviin, asiakirjaan on merkittävä, mitä tietoja, kenelle ja millä perusteella tietoja on luovutettu.

Koulutuksen järjestämistä ja toteuttamista koskevat toimenpiteet kirjataan opiskelijarekisteriin tarvittavilla tiedoilla.

Alaikäisen opiskelijan itsenäinen asema opiskeluhuollon asiakkaana

Opiskelijalla on yksilökohtaisessa opiskeluhuollossa ikänsä ja kehitystasonsa mukainen itsenäinen asema. Painavasta syystä opiskelija voi kieltää huoltajaan tai muuta laillista edustajaansa osallistumasta opiskeluhuoltoaan koskevan asian käsittelyyn tai antamasta tälle opiskeluhuoltoasiansa koskevia tietoja. Edellytyksenä on, ettei se ole opiskelijan oman edun vastaista. Arvion tästä tekee aina sosiaali- tai terveydenhuollon ammattihenkilö. Käsiteltävän asian laatu vaikuttaa opiskelijan itsenäiseen päätösvaltaan.

Lain mukaan on toimittava aina ensi sijassa opiskelijan edun mukaisesti.

Yhteydenotto huoltajiin ja heidän pyytämisenä mukaan monialaisen asiantuntijaryhmän kokoontumisiin edellyttää opiskelijan suostumuksen silloin, kun hän on ikänsä ja kehitystasonsa mukaan kykenevä päättämään asiasta. Täysikäisen opiskelijan suostumuksella yhteistyötä voidaan tehdä huoltajien kanssa.

Lain mukaan huoltajalla ei ole oikeutta kieltää alaikäistä opiskelijaa käyttämästä opiskeluhuollon palveluja tämän iästä riippumatta.

Yhteistyö ja suostumuksen hakeminen opiskelijalta ja tarvittaessa hänen huoltajaltaan yksilöllisessä opiskeluhuollossa

Kodin ja Livia yhteistyöllä tuetaan opiskelijoiden esteetöntä opiskelua, terveyttä, turvallisuutta sekä hyvinvointia. Lähtökohtana yhteistyössä on huolenpito tukea tarvitsevasta opiskelijasta, mutta myös opiskelijan oman itsenäisyyden ja vastuullisuuden huomioon ottaminen. Livia henkilökunta pyrkii aina olemaan aloitteellinen yhteistyön käynnistämiseksi.

Livian uusien opiskelijoiden vanhempia informoidaan ensimmäisen lukuvuoden alussa koulun käytännöistä Opiskelijan oppaalla, joka on luettavissa <https://www.livia.fi> -sivustolta. Huoltajien ja opiston välisessä yhteistyössä käytetään sähköistä Wilma-ohjelmaa. Tunnukset ohjelman käyttöön annetaan huoltajille opiskelun alkaessa. Opiskelijoiden huoltajille järjestetään vanhempainilta ensimmäisen opiskeluvuoden aikana sekä tarvittaessa.

Huoltajat ja muut opiskelijan läheiset ovat tervetulleita Livian toimipaikkojen avointen ovien päville vuosittain. Näissä tapahtumissa jaetaan lisätietoja Livian ja sen eri toimipaikkojen toiminnasta.

Käytänteet opiskelijoiden toiveiden huomioon ottamisessa huoltajan kanssa tehtävässä yhteistyössä

Alaikäisten huoltajat saavat tunnukset Wilma-yhteistyöhön opintojen alussa. Opiskelija voi täyttäessään 18 vuotta itse määrittää, miten hänen huoltajiensa kanssa tehdään yhteistyötä. Yhteistyön jatkamiselle vaaditaan täysi-ikäisen opiskelijan lupa.

Käytänteet opiskelijan itsenäisen aseman ja kehitystason arvioimiseksi opiskeluhuollon henkilöstöön kuuluvan sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilön toimesta

Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen ohjeistuksen mukaisesti sosiaali- ja terveydenhuollon palveluissa tulee selvittää alaikäisen lapsen ja nuoren mielipide hoitoonsa aina, kun se hänen ikäänsä ja kehitystasoonsa suhteuttaen on mahdollista.

Nuoren mielipiteet, näkemykset ja kysymykset on huomioitava, vaikka hän ei voisi päättää hoitoonsa liittyvistä asioista. Jos nuori ei kykene päättämään hoidostaan, häntä hoidetaan yhteistyössä huoltajien tai muiden laillisten edustajien kanssa. Päätöskykyisyydelle ei ole ikärajaa vaan tämä arvioidaan tapauskohtaisesti. Alaikäinen voi päättää hoidostaan silloin, kun terveydenhuollon ammattihenkilö arvioi, että hän ikänsä ja kehitystasonsa perusteella on kykenevä asian vaatimaan päätöksentekoon.

Sosiaali- ja terveystieteen ammattihenkilöt arvioivat alaikäisen asiakkaan itsenäisen päätöskyvyn vastaanotoilla ja kirjaavat sen asianmukaisesti potilasasiakirjoihin.

Potilasasiakirjoihin kirjataan päätöskykyisen alaikäisen asiakkaan tahto tietojensa

luovuttamisesta huoltajille. Mikäli sosiaali- ja terveysalan ammattihenkilö arvioi yksin vastaanotolla olevan alaikäisen asiakkaan kykenemättömäksi hoitamaan asiaansa, kirjaa hän merkinnän siitä, miten ja keneen huoltajaan on asiasta oltu yhteydessä.

Yhteisöllisen ja yksilöllisen opiskeluhoollon periaatteista ja toiminnasta tiedottaminen opiskelijoille, huoltajille, henkilöstölle sekä yhteistyötahoille

Yhteisöllinen opiskeluhoolto painottaa ennalta ehkäiseviä, osallistavia, ohjauksellisia ja esteettä toimintatapoja. Fyysisen, psyykkisen ja sosiaalisen turvallisuuden ja hyvinvoinnin edistäminen on osa yhteisöllistä opiskeluhoolltoa.

Yksilökohtaisessa opiskeluhoolllossa luottamuksellisuus ja tietosuoja ovat olennaisia periaatteita. Yksilölliset opiskeluhoolltopalvelut järjestetään lähipalveluna, jolloin palvelujen saavutettavuus on yhdenvertaista ja tasa-arvoista.

Opiskeluhoollon toiminnasta tiedotetaan Ammattiopisto Livian nettisivuilla ja Wilma-tiedotteilla.

Yhteistyö yhteisten tutkinnon osien ja työkyvyn ja hyvinvoinnin ylläpitämisen opetuksen sekä ammatillisten tutkinnon osien opetuksen välillä

Liikunnan ja terveystiedon sekä työkyvyn ja hyvinvoinnin edistämisen osaamistavoitteiden sekä ammatillisten tutkinnon osien terveyttä, turvallisuutta ja toimintakykyä edistävien ammattitaitovaatimusten saavuttaminen edistävät osaltaan opiskeluhoollolle asetettujen tavoitteiden saavuttamista.

Työkyvyn ja hyvinvoinnin edistämisen opetuksessa kiinnitetään erityistä huomiota opiskelijan toimintakykyyn ja opiskelumotivaatioon. Yhteiset tutkinnon osat ja ammatilliset tutkinnon osat tukevat toisiaan ja niiden osaamisen hankkiminen toteutuu limittäin eri tutkinnoissa huomioiden opiskelijan hyvinvoinnin kokonaisuuden. Opetuksen yhteydessä käydään jokaisen ensimmäisen vuoden opiskelijan kanssa hyvinvointikeskustelu.

Opiskeluhuollon moniammatilliset yhteistyötavat

Opiskeluhoitoa toteutetaan aktiivisessa yhteistyössä eri tahojen kanssa. Näitä tahoja ovat mm. hyvinvointialueen mielenterveys- ja päihdepalvelut, nuorisopalvelut (mm. pajatoiminta ja etsivä nuorisotyö), perhe- ja sosiaalipalvelut (mm. sosiaalipäivystys, lapsiperheiden palvelut, lastensuojelu, perheoikeudelliset palvelut), oppivelvollisuusvalvoja, työllisyysalue, Kela, Poliisi, Ankkuritoiminta, seurakunnat sekä erilaiset järjestöt. Yhteistyö rakentuu opiskelijan ja/tai kanssa yhdessä rakennettuun suunnitelmaan ja painottuu ensisijaisesti opiskelijan kotikunnan / hyvinvointialueen palvelurakenteeseen.

KRIISISUUNNITELMA

AMMATTIOPISTO LIVIA

Opiskeluhoitosuunnitelman osa

Opiskeluhoillon ohjausryhmä 2.6.2026

Yhtymähallitus 11.6.2026

Sisällys

1 1. Kriisisuunnitelman asema ja lainsäädännöllinen perusta	3
2. Tärkeät puhelinnumerot ja perustoimintaohjeet	3
1.1 Tärkeät puhelinnumerot ja toimipaikan oma kriisiryhmä	3
1.2 Toimintaohjeet onnettomuustilanteissa	5
1.3 Henkilöstön hyvinvoinnista huolehtiminen.....	7
2 Kriisiryhmän toimintatapa	7
2.1 Opiskeluhuollon rooli kriisitilanteissa	7
3. Toimintamallit eri kriisitilanteissa	9
3.1 Opiskelijan kuolema	9
3.2 Henkilökunnan jäsenen kuolema	10
3.3 Opiskelijan läheisen kuolema	11
3.4 Itsemurhauhkaus tai itsemurha	11
4.Suru ja psyykkiset reaktiot	13
4.1 Henkisen tuen ohjeita surutilanteisiin.....	13
4.2 Suruprosessin eri vaiheet	14
4.3 Mahdollisia reaktioita ensimmäisinä päivinä	16
5. Suunnitelman seuranta ja päivittäminen	17
Liitteet	18
Liite 1. Muistorituaalien käyttö	18
Liite 2. Eri uskontojen ja maailmankatsomuksien näkemyksiä surusta ja kuolemasta.....	18

1 1. Kriisisuunnitelman soveltamisala ja lainsäädännöllinen perusta

Tämä kriisisuunnitelma on osa Ammattiopisto Livian opiskeluhuollon kokonaisuutta ja sitä sovelletaan kaikissa Livian toimipaikoissa.

Suunnitelma perustuu oppilas- ja opiskelijahuoltolakiin (1287/2013), lakiin ammatillisesta koulutuksesta (531/2017) sekä Opetushallituksen määräyksiin ja ohjeisiin kriiseihin varautumisesta ja opiskeluhuollon toteuttamisesta.

Kriisisuunnitelma täydentää koulutuksen järjestäjän opiskeluhuoltosuunnitelmaa ja ohjaa toimipaikkakohtaista kriisitoimintaa.

2. Tärkeät puhelinnumerot ja perustoimintaohjeet

1.1 Tärkeät puhelinnumerot ja toimipaikan oma kriisiryhmä

Toimipaikan osoite: Lisää tähän toimipaikan osoite

Yleinen hätänumero 112

(kaikissa tapauksissa, myös poliisia tarvittaessa)

Varsinais-Suomen sosiaali- ja kriisipäivystys: puh. 02 262 6003

24h/vrk, akuutti kriisiavun tarve traumaattisessa kriisitilanteessa

Päivystysapu puh. 116 117

Saat terveydenhuollon ammattilaiselta ohjeita, tarvitseeko hakeutua päivystykseen

Myrkytystietokeskus puh. 0800 147 111

Rikosuhripäivystys, ma–to klo 9–18 ja pe 9–16. puh. 116 006

Kriisiryhmään kuuluvat

Pedagoginen rehtori, vastuuhenkilö Taina Timperi puh. 050 406 8719 ja/tai

Kky:n johtaja, vastuuhenkilö Ilkka Harkkila puh. 050 303 9827

Työturvallisuuspäällikkö Karri Nurmi puh. 050 406 8750

Lisäksi vastuuhenkilön tilanearvion mukaan

kuraattori: Nimi ja puh.

psykologi: Nimi ja puh.

terveydenhoitaja: Nimi ja puh.

tiiminvetäjä(t): Nimet ja puh.

KOKOONTUMISPAIKKA, jos rakennus joudutaan tyhjentämään:

Tähän kirjataan toimipaikan kokoontumispaikat

1.2 Toimintaohjeet onnettomuustilanteissa

Muista, että jokainen on velvollinen auttamaan! Älä kävele ohitse!

ARVIOI TILANNE

Selvitä mitä on tapahtunut.
Selvitä autettavien määrä ja avun tarve.

ESTÄ LISÄONNETTOMUUDET

Lähesty vaarallista kohdetta harkiten.
Pelasta ensin hengenvaarassa olevat.
Varoita muita vaarasta.

ANNA HÄTÄENSIAPU

Aloita henkeä pelastava ensiapu mahdollisimman pian.

TEE HÄTÄILMOITUS

Kaikissa onnettomuuksissa yksi soitto hätäkeskukseen riittää.

Soita hätäpuhelu yleiseen hätänumeroon 112 näin:

1. Kerro ensin, mitä on tapahtunut – kerro onko kyseessä onnettomuus vai sairauskohtaus
2. Kerro tapahtumapaikka
3. Kerro kuka olet ja mistä soitat
4. Vastaa sinulle esitettyihin kysymyksiin
5. Älä sulje puhelinta, ennen kuin olet saanut luvan.

PALAA TAPAHTUMAPAIKALLE

Ilmoita lisäävun tulosta ja saamistasi ohjeista.

Saatuasi tiedon oppilaitosta koskevasta onnettomuudesta toimi seuraavasti:

TARKISTA TIEDOT

1. Soittajan/tiedon antajan henkilöllisyys ja puhelinnumero
2. Mitä on tapahtunut
3. Missä ja milloin
4. Tapahtuman uhrit
5. Tilanne juuri nyt
6. Onko jokin muu taho ryhtynyt toimenpiteisiin.

OTA YHTEYS VASTUUHENKILÖÖN:

Taina Timperi puh 050 406 8719 tai
Ilkka Harkkila puh. 050 303 9827

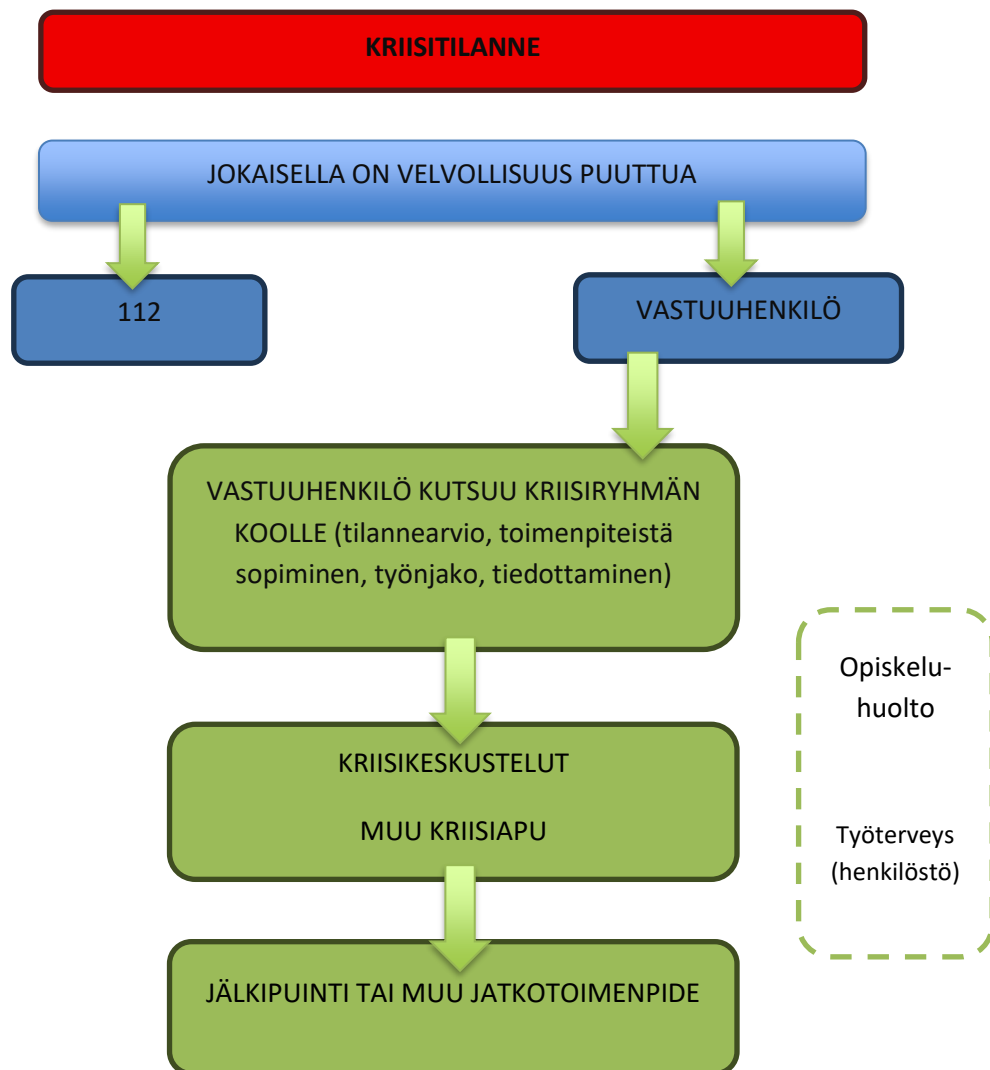
Vastuuhenkilö ratkaisee kriisiryhmän kanssa, miten ja kenelle asiasta tiedotetaan.

Ilkka Harkkila hoitaa tiedottamisen oppilaitoksen ulkopuolelle.

Onnettomuustilanteissa pysy rauhallisena ja pitäydy tosiasioissa!

Ota välittömästi yhteys tarvittaviin viranomaisiin ja vastuuhenkilöön (pedagogiseen rehtori tai kuntayhtymän johtaja).

Vastuuhenkilö kutsuu kriisiryhmän koolle. Kriisiryhmä sopii tarvittavista toimenpiteistä ja tilanteeseen liittyvästä työnjaosta. Kriisiryhmän jäsenellä on tarvittaessa oikeus jättäytyä tapauksen käsittelystä pois esimerkiksi henkilökohtaisten syiden takia (tilanne koskettaa jollakin tavoin liian läheisesti ao. henkilöä)

Kuva 1. Toiminnan eteneminen kriisitilanteissa

1.3 Henkilöstön hyvinvoinnista huolehtiminen

Työskentely kriisien parissa on jokaiselle kuormittavaa ja voimavaroja vievää. Henkilöstön hyvinvoinnista ja toimintakyvystä huolehtiminen on tärkeää. Avunsaantimahdollisuuksista pitää tiedottaa.

Rohkaistaan avoimeen keskusteluun ja vertaistukeen.

Kun työntekijä tarvitsee pidempää keskusteluapua, hänen ohjataan työterveyshuollon palveluihin tai tilataan jälkipuintia työterveydestä henkilöstölle.

2 Kriisiryhmän toimintatapa

Koulutuksen järjestäjä vastaa kriisitoiminnan ohjauksesta ja resursoinnista.

Toimipaikkakohtaiset kriisiryhmät vastaavat kriisitilanteiden operatiivisesta toteutuksesta tämän suunnitelman mukaisesti.

Kokonaisvastuu kriisitilanteissa on pedagogisella rehtorilla ja kuntayhtymän johtajalla. Vastuuhenkilö kutsuu kriisiryhmän kokoon ja on henkilöstön ja opiskelijoiden tavoitettavissa. Hän antaa ohjeita opiskelijoille ja henkilökunnalle. Kuntayhtymän johtaja hoitaa tiedottamisen oppilaitoksen sisällä ja ulkopuolelle.

Vastuuhenkilön koolle kutsuma kriisiryhmä sopii yhteisistä toimintalinjoista, vastuista ja työnjaosta. Kriisitilanteessa vastuut jakautuvat tilanteen mukaan. Kriisiryhmä myös arvioi onko tarpeellista järjestää opiskelijoille purkutilaisuus.

Vastuuhenkilö kutsuu koko henkilöstön (toimipaikassa tai mahdollisesti koko oppilaitoksessa tilanteen vakavuuden mukaan) koolle mahdollisimman pian ja heille kerrotaan ne tosiasiat, jotka tapahtuneesta tiedetään.

Kriisiryhmässä sovitaan toimenpiteistä ja edetään kriisisuunnitelman ohjeiden mukaan.

Erilaisista kriisitilanteista on oma ohje tässä suunnitelmassa (ks. sisällysluettelo).

Opiskelijaryhmälle tapahtuneesta kertoo ensisijaisesti opettajatuutori tarvittaessa opiskeluhoollon edustajan tuella.

Sosiaalista mediaa koskeva tiedotussuunnitelma tehdään tapauskohtaisesti. Viestinnässä huomioidaan kaikkien yksityisyyden suoja, salassapito-ohjeistus sekä turvallisuusasiat ennaltaehkäisevästi.

2.1 Opiskeluhoollon rooli kriisitilanteissa

Kriisitilanteissa opiskeluhoolto toimii osana kriisiryhmää.

Yhteisöllinen opiskeluhoolto tukee koko oppilaitosyhteisöä kriisin aikana ja sen jälkeen.

Yksilökohtainen opiskeluhoito järjestetään opiskelijan tai henkilöstön tarpeen mukaan lain edellyttämällä tavalla. Opiskeluhoollolliset toimenpiteet dokumentoidaan oppilas- ja opiskelijahuoltolain mukaisesti.

Traumaattisen tapahtuman tunnusmerkit

- tapahtuman tai tilanteen ennustamattomuus
- tapahtuman kontrolloimattomuus, mahdottomuus vaikuttaa siihen omalla toiminnalla
- tapahtumat ovat luonteeltaan sellaisia, että ne koettelevat ja muuttavat elämänarvoja
- kaikki muuttuu

Kriisityön tavoite

- Opiskelijoiden ja henkilöstön toipumisen tukeminen
- Auttaa kouluyhteisön jäseniä säilyttämään toimintakykynsä
- Varmistaa tilanteen normalisoituminen
- Vahvistaa kouluyhteisön jäsenten kykyä selviytyä vaikeista tilanteista

Psyykkisen ensiavun kulmakivet

- Esittäydy, järkyttyneen tulee tietää, missä ominaisuudessa puhut.
- Selvitä kenen kanssa olet tekemisissä ja mikä on hänen suhteensa tapahtuneeseen.
- Etsi rauhallinen paikka.
- Istukaa alas, raskasta asiaa ei tule kertoa seisten.
- Ota katsekontakti, kosketa, pidä kädestä (henkilön suostumuksella) – kosketus viestittää turvallisuutta sanoja paremmin.
- Kerro koko totuus suoraan yhdessä lauseessa, tarvittaessa voit toistaa asian.
- Ikäväkin uutinen on helpompi kestää kuin tietämättömyys.
- Oma rauhallisuutesi luo toiselle turvallisuutta.
- Kuuntele aktiivisesti, esitä kysymyksiä.
- Odota kysymyksiä ja vastaa.
- Huolehdi, ettei järkyttynyt jää yksin.
- Jos haluat lohduttaa, älä käytä latteuksia. Voit silti suhtautua tilanteeseen realistisen toiveikkaasti – ole rehellinen.
- Pelkkä lähellä olosi auttaa, ilman sanojakin. Joskus myös hiljaisuus voi olla hyvästä.

3. Toimintamallit eri kriisitilanteissa

3.1 Opiskelijan kuolema

Tarkista tiedon todenperäisyys omaisilta. Omaisten kanssa sovitaan, miten kuolemaa voidaan käsitellä oppilaitoksessa.

Huom! Maahanmuuttaneiden opiskelijoiden kohdalla ei välttämättä aina saada yhteyttä omaisiin. Poliisikaan ei anna tietoja, jos kyseessä on täysi-ikäinen henkilö. Siten on hyvä miettiä etukäteen, miten näissä tilanteissa opiskelijan kuolemaa käsitellään, jos omaisia ei tavoiteta.

Välittömästi kuolemantapauksen jälkeen

- Kriisiryhmä kokoontuu ja suunnittelee, miten kuolemantapauksesta tiedotetaan ja mitä tukea opiskelijoille järjestetään.
- Pedagoginen rehtori kertoo tapahtuneesta opettajatuutorille ja muulle henkilökunnalle.
- Opettajien on hyvä tutustua surun eri vaiheisiin.
- Opettajatuutori kertoo tapahtuneesta ryhmän opiskelijoille. Opettajan tukena voi olla opiskeluhuoltoryhmän jäsen tai oppilaitospastori.
- Tapahtuneesta tulee puhua avoimesti ja konkreettisesti.
- Opiskelijoiden tulee saada puhua siitä, mitä he ajattelevat / tuntevat.
- Tarvittaessa oppilaitoksen muut opettajat kertovat tapahtumasta omille ryhmilleen.
- Mikäli omaiset antavat luvan, muistotilaisuus järjestetään menehtyneen opiskelijan luokassa mahdollisimman pian tapahtuman jälkeen.
- Oppilaitospappi auttaa tarvittaessa tilaisuuden suunnittelussa ja järjestämisessä.

Kuolemantapaukseen liittyvät järjestelyt oppilaitoksessa

- Vastuhenkilö sopii omaisten kanssa järjestelyistä oppilaitoksessa.
- Vastuhenkilö ja kriisiryhmä vastaavat muistojärjestelyistä.

Hiljentymishetken järjestäminen ryhmälle

- Kriisiryhmä sopii opettajatuutorin kanssa hiljentymishetken järjestämisestä.
- Opiskelijoiden tulee antaa surra ja muistella kuollutta toveriaan. Heidät voi myös ottaa mukaan muistohetken suunnitteluun.
- Tilaisuutta varten varataan tarkoituksenmukainen tila ja varmistetaan, ettei ryhmä tule häirityksi kesken muistohetken.

- Ryhmälle järjestettävään hiljentymishetkeen voidaan tehdä surupöytä opiskelijan omalle paikalle tai muulle keskeiselle paikalle. (toimipaikassa olisi hyvä olla valmiina ns. surulaatikko, joka sisältää tarvittavat asiat surupöytää varten, ks. liite 1)
- Tilaisuuteen varataan riittävästi aikaa ja varmistetaan, että jokaisella opiskelijalla on mahdollisuus ilmaista tuntemuksiaan.
- Muistelupöydälle voidaan asettaa esim. valkoinen liina, kynttilä, kukkia, vainajan nimi, syntymä- ja kuolinpäivä tai vainajan kehystetty kuva.
- Vastuuhenkilö tiedottaa kiinteistöhuoltoa suruliputuksen järjestämisestä muistotilaisuuspäivänä.

Hautajaisiin osallistuminen

- Osallistumiseen on pyydetty lupa omaisilta. Omaisten toiveita kunnioittaen, hautajaisiin voi osallistua koko opiskelijaryhmä tai valitut edustajat.
- Halutessaan ryhmä voi muistaa omaisia muistoadressilla, kirjeellä tai muulla muistotilaisuuteen sopivalla tavalla.
- Oppilaitospappi voi tarvittaessa tulla ryhmän mukaan hautajaisiin.

Jälkityö

- Opettajatuutorin on tärkeää saada paljon tukea ja apua esihenkilöltään sekä työtovereiltaan.
- Rohkaistaan opettajaa tarvittaessa ottamaan yhteyttä työterveyshuoltoon.
- Opettajien tulee kiinnittää huomiota opiskelijoiden erilaisiin surureaktioihin.
- Ryhmissä tapahtuvat keskustelut ovat tärkeitä. Opiskelijat voivat näin kertoa tapahtumaan liittyvistä tunteistaan ja ajatuksistaan.

3.2 Henkilökunnan jäsenen kuolema

Tarkista tiedon todenperäisyys omaisilta. Omaisten kanssa sovitaan, miten kuolemaa voidaan käsitellä oppilaitoksessa.

Mitä tapahtuu

- Pedagoginen rehtori tai koulutuskuntayhtymän johtaja kertoo henkilökunnalle tapahtuneesta ja sovitaan yhdessä käytännön järjestelyistä.
- Opettajien on tärkeä saada paljon tukea ja apua toisiltaan. Työterveyshuollon palveluista on hyvä muistuttaa kaikkia.
- Opettajien tulee kiinnittää huomiota mahdollisiin oppilaiden erilaisiin surureaktioihin.
- Kriisiryhmän jäsenet ovat tärkeitä tukihenkilöitä opiskelijoille jälkityön aikana.

3.3 Opiskelijan läheisen kuolema

Opiskelijan läheisen kuollessa opintoihin palaaminen voi olla vaikeaa ja suru vaatii oman aikansa. Opinnoissa tämä voi näkyä poissaoloina, sairasteluna, keskittymis- ja muistivaikeuksina, hermostuneisuutena tai aggressiivisuutena. Opiskelijaa kannustetaan kuitenkin palaamaan arkirutiineihin, sillä ne luovat uskoa elämän jatkumiseen. Opettajatuutori voi tarvittaessa keskustella opiskelijan kanssa kevennetyistä opinnoista. Arkeen palaamisen jälkeen on hyvä olla yhteydessä opiskeluhuoltoon, josta saa tukea jaksamiseen.

3.4 Itsemurhauhkaus tai itsemurha

Itsemurhasta puhuva tai itsemurhaa yrittänyt on aina ammattiavun tarpeessa.

Itsemurhayritykseen on aina suhtauduttava vakavasti.

Aina kysymys ei ole kuolemantoiveesta, vaan kyseessä voi olla avunpyyntö vakavan pahanolon johdosta. Esim. hoitamattoman masennuksen vuoksi tavanomaiseltakin vaikuttava tilanne on voinut tuntua ylivoimaiselta ja itsemurha ainoalta selviytymiskeinolta. Itsemurhaa yrittäneeseen on suhtauduttava hienotunteisesti ja muistettava vaitiolovelvollisuus. Jos kuulet opiskelijan yrittäneen äskettäin itsemurhaa, kuuntele, tue ja kohtaa. Ohjaa opiskelija opiskeluhuoltoon tai oppilaitoksen ulkopuolisiin palveluihin. Kerro tapahtuneesta opiskeluhuollolle. Tarvittaessa voit myös konsultoida opiskelijan nimeä kertomatta.

Yleisohje itsemurhauhkauksissa:

- Ota asia vakavasti, selvennä epäsuorat viestit ja kysy suoraan ja oikealla nimellä itsemurha-ajatuksista.
- Jos olet huolissasi asianomaisen turvallisuudesta, älä jätä häntä yksin.
- Saata tarvittaessa hoitoon.
- Ole yhteydessä opiskeluhuoltoon.

Yleisohje itsemurhayrityksissä:

- Jos oppilaitoksessa joku yrittää itsemurhaa tai tahallisesti vakavasti vahingoittaa itseään, on ensiaputoimenpiteiden jälkeen välittömästi otettava yhteys nimettyyn vastuuhenkilöön.
- Jos itsemurhayritys on tapahtunut muualla, vastuuhenkilö selvittää, onko henkilö ohjattu ammattiauttajalle.

Yleisohje itsemurhatilanteissa:

- Yleinen toimintaohje on sama kuin kuoleman tapauksessa.
- Jos oppilaitosyhteisön jäsen on tehnyt itsemurhan, tulee aina ottaa yhteys pedagogiseen rehtoriin tai kuntayhtymän johtajaan. Katso 3.1. Opiskelijan kuolema.
- Vastuuhenkilö tiedottaa tarvittaessa asiasta koko henkilöstölle.
- Kaikille läheisille henkilöille järjestetään mahdollisuus jälkipuintiin.

Tapahtunut itsemurha

- Itsemurhan käsittely oppilaitosyhteisössä on erityisen tärkeää, koska itsemurha saattaa toimia ongelmanratkaisumallina muille.
- Pedagoginen rehtori sopii kuolleen opiskelijan omaisten kanssa siitä mitä saa kertoa sekä oppilaitoksen toimenpiteistä ja hautajaisiin osallistumisesta, läheisten toivomuksia kunnioittaen.
- Tieto itsemurhasta annetaan ensin oppilaitoksen työntekijöille, jotka sopivat yhdessä kriisiryhmän kanssa, mitä ja miten opiskelijoille asiasta kerrotaan.
- Asiallisella informaatiolla ja psyykkisellä tuella ehkäistään uusia itsemurhatapauksia.
- Jos itsemurha tapahtuu koulupäivän aikana, huolehditaan siitä, etteivät opiskelijat pääse tapahtumapaikalle tai poistuvat sieltä heti.
- Kutsutaan ambulanssi, poliisi ja koulun kriisiryhmä paikalle. Viranomaiset vievät suruviestin lähiomaisille. Tämän jälkeen pedagoginen rehtori on yhteydessä omaisiin.
- Muistotilaisuus ja hautajaisiin osallistuminen toteutetaan kuten yleensä kuolemantapausten yhteydessä.

Jälkityö

- Itsemurhaa on aina syytä käsitellä opiskelijoiden kanssa. Erityisesti nuoren itsemurhalla on havaittu olevan mallivaikutusta muihin nuoriin. On tärkeää estää itsemurhan ja kuoleman ihannointi sankarillisena ratkaisukeinona.
- Erityisen tärkeää on korostaa sitä, ettei kenenkään tarvitse jäädä elämänongelmiensa kanssa yksin vaan apua on saatavilla.
- Osa opiskelijoista voi muutamien kuukausien ajan itsemurhan jälkeenkin tarvita tukitoimia (esim. asiantuntijan vetämiä yksilö- tai ryhmäkeskusteluja).

4.Suru ja psyykkiset reaktiot

4.1 Henkisen tuen ohjeita surutilanteisiin

Henkisen tuen ohjeet antavat neuvoja onnettomuus- ja kriisitilanteessa selviämiseen sekä läheisten tukemiseen.

Anna tukea sitä tarvitsevalle

- Anna apuasi arjen sujuvuuteen. Älä kuitenkaan tee kaikkea toisen puolesta.
- Muista syöminen, nukkuminen ja liikkuminen.
- Kuuntele toista, ole hänelle läsnä.
- Älä täytä tilaa omilla kokemuksillasi, kun tuet toista.

Opiskelija tarvitsee tukea

Opiskelijan ikä vaikuttaa reagointiin ja tapahtuman käsittelyyn. Nuorimmat opiskelijat voivat olla riippuvaisempia kuin aikuisikäiset opiskelijat, oppilaitoksen aikuisten kyvystä olla läsnä ja tukena sekä auttaa tiedon käsittelyssä. Opiskelija ei välttämättä osaa pukea tuntemuksiaan sanoiksi.

Näin autat opiskelijaa:

- Puhu opiskelijan kanssa tapahtuneesta. Olennaista on, että hän ymmärtää tapahtuman olevan totta ja että hänellä on käsitys tapahtuneesta, sen syistä ja seurauksista. Näin mieli- ja kauhukuville jää mahdollisimman vähän tilaa, mikä vuorostaan vähentää mahdollisia syyllisyydentunteita. Kaikkia ikäviä yksityiskohtia ei kuitenkaan tarvitse kertoa.
- Kuuntele keskeyttämättä, mitä opiskelija sinulle kertoo ajatuksistaan ja tunteistaan. Korjaa vasta sen jälkeen hänen mahdolliset väärinkäsityksensä tapahtuneesta.
- Jos opiskelija ei löydä sanoja kuvaamaan tunteitaan, auta häntä löytämään ne.
- Kohtaa kaikki opiskelijan kysymykset, vaikka kaikkiin ei löytyisikään vastausta.
- Opiskelijan suru on pätkittäistä, ei jatkuvaa. Surun hetkiä tulee varsinkin hiljaisina hetkinä, esimerkiksi iltaisina.
- Rohkaise opiskelijaa ilmaisemaan tunteitaan.
- Älä peitä liikaa omia tunteitasi. Anna opiskelijalle aikaa ymmärtää. Tue opiskelijan turvallisuuden tunnetta ylläpitämällä arkirutiineja.
- Jos kriisi on kohdannut perhettä / lähipiiriä, niin huoltajat / lähipiiri eivät ehkä jaksa koko aikaa olla riittävästi opiskelijan tukena. Silloin opiskelijaa auttaa parhaiten, kun sopii jonkun opiskelijalle turvallisen ja tutun aikuisen kanssa, että hän on läsnä ja tukee opiskelijaa.

4.2 Suruprosessin eri vaiheet

Sokkivaihe: Ei voi olla totta!

Kun jotain erittäin järkyttävää tapahtuu tai henkilö saa tiedon tällaisesta tapahtumasta, ensimmäinen reaktio on usein psyykinen sokki. Sokkivaiheen tarkoituksena on suojata ihmistä tiedolta, jota hän ei pysty ottamaan vastaan ja käsittelemään. Psyykinen sokki ei välttämättä näy ulospäin. Vain pienellä osalla esiintyy paniikkia, hysteriaa, lamaannusta tai apatiaa. Sokin oireita voivat olla epätodellinen olo sekä ajantajun vääristyminen. Lisäksi sokkitilanteessa tunteet puuttuvat ja kyky tehdä päätöksiä on alhainen.

Psyykkisessä sokissa ensikontakti auttavaan henkilöön on tärkeä. Auttava henkilö voi vaikuttaa omalla suhtautumisellaan ja sanoillaan erittäin paljon toipumisprosessin käynnistymiseen. Auttavan henkilön tulisi toimia rauhoittavalla ja turvallisuutta luovalla tavalla. Koska kyky tehdä päätöksiä on alentunut psyykkisessä sokissa, auttajan tulisi tehdä tilanteessa päätökset uhrin puolesta.

Opiskelijoiden tukeminen sokkivaiheessa:

- Luo rauhoittava ja turvallinen ilmapiiri
- Pidä opiskelijasta huolta ja anna hänelle myötätuntoa
- Ymmärrä ja hyväksy reaktiot
- Kuuntele hänen kertomuksiaan
- Vältä tyhjiä sanoja ja liiallisia lupauksia
- Ole levollisesti läsnä, älä jätä uhria yksin
- Kerro hänelle rehellisesti, mitä on tapahtunut ja mitä tapahtuu seuraavaksi

ÄLÄ tee seuraavaa:

- Älä anna hyviä neuvoja, mutta pyri estämään itsetuhoiset päätökset ja teot
- Älä ratko kriisiin joutuneen ongelmia
- Älä yritä muuttaa hänen tunteitaan
- Älä puhu itse, vaikka puhuminen helpottaisikin omaa ahdistustasi
- Älä kannusta häntä syyttelemään muita
- Älä etäännytä kriisissä olevaa hänen ongelmistaan
- Älä usko, että häntä on kaikin keinon suojeltava ja että hän ei saisi rasittaa itseään
- Älä usko, että rauhalliselta vaikuttava ihminen ei tarvitsisi apua

Reaktiovaihe: Miksi juuri minä!

Reaktiovaihe voi olla muutaman viikon tai kuukauden mittainen. Reaktiovaiheessa

- henkilö yrittää saada käsityksen tapahtuneesta; miksi ja miten kaikki tapahtui?
- henkiset puolustuskeinot alkavat toimia paremmin, tapahtuman kieltäminen vähenee
- henkilöllä voi ilmaantua esimerkiksi ruumiillisia oireita
 - vapina, lihassäryt, sydänoireet jne.)
 - ahdistuneisuutta
 - masennusoireita; itkuisuus, vetäytyminen syyllisyydentunteet, ruokahaluttomuus, univaikeudet
 - vihamielisyyttä, mm. toisten syyllistämistä
 - tunteiden peittämistä, näennäistä tilanteen hallintaa

Reaktiovaiheelle tyypillistä ovat voimakkaat tunteet, kuten suru, pelko, ahdistus, häpeä, epätoivo, itsesyytökset, tyhjyyden tunne sekä syyllisyyden tunne ja jopa viha tai aggressio. Usein reaktiovaiheessa ihmiset itkevät paljon. Reaktiovaiheessa ihminen on usein halukas puhumaan kokemuksestaan. Tästä syystä on erittäin tärkeää, että henkilö saa keskustelua apua ja joku kuuntelee häntä.

Käsittelyvaihe: Elämä ei lopu tähän!

Käsittelyvaihe kestää muutamista kuukausista vuoteen / vuosiin. Käsittelyvaiheessa:

- tapahtunut hyväksytään
- tapahtuneeseen ja menneeseen elämänvaiheeseen keskittyminen vähenee
- oireet ja tuntemukset vähenevät

Traumaattisen kokemuksen käsittely jatkuu ihmisen mielessä ja voimakkaat tunteet ovat edelleen läsnä. Tyypillisiä oireita ovat muisti- ja keskittymisvaikeudet, jotka saattavat vaikeuttaa koulutyöskentelyä. Henkilö voi lisäksi olla ärtynyt, mikä asettaa haasteita sosiaalisille suhteille. Tästä syystä on tärkeää, että kouluyhteisö osaa ottaa huomioon traumaattisen tapahtuman käsittelyprosessin ja tukea henkilöä myös käsittelyvaiheessa. Käsittelyvaiheessa on tärkeää, ettei henkilö jää pois normaalista kouluelämästä, sillä mahdollisimman nopea arkeen palaaminen auttaa prosessin etenemistä.

Uudelleen orientoitumisen vaihe: Elämä voittaa!

Uudelleen orientoitumisen vaiheessa tapahtuu lopullinen toipuminen. Ihminen on kyennyt käsittelemään tapahtuneen sillä tavalla, että se ei enää rajoita elämää. Tapahtuma on jättänyt arpensa, mutta samalla myös luonut perustan sille, että henkilö voi suuntautua kohti

tulevaisuutta. Kukaan ei ole kriisin jälkeen ennallaan, mutta parhaassa tapauksessa ihminen on vahvempi ja paremmin valmistautunut kohtaamaan vastoinkäymisiä.

4.3 Mahdollisia reaktioita ensimmäisinä päivinä

Järkytyksen jälkeiset päivät:

- Kaikki voi tuntua aluksi epätodelliselta, painajaismaiselta. Sinun on vaikea ymmärtää tapahtunutta.
- Saatat potea päänsärkyä, voida pahoin, palella, hikoilla tai tuntea lihassärkyä tai -jännitystä.
- Olet aivan turta tai tunteesi purkautuvat voimakkaasti esimerkiksi itkuisuutena; voit tuntea syyllisyyttä, vihaa, pelkoa, surua tai helpotuksen tunnetta.
- Sinun on vaikea nukahtaa tai unesi on katkonaista.
- Tapahtuma pyörii jatkuvasti mielessäsi.
- Pelkää, että sama järkyttävä tapahtuma toistuu.
- Koet, että sinun tarvitsee ymmärtää tapahtunut, esimerkiksi tietää syy tai löytää syyllinen.

Tuntemuksia lähiviikkoina

- Olet levoton ja rauhaton.
- Olet ärtyisä ja äkäinen; pinnasi on lyhyt ja voit menettää malttisi pienistäkin asioista.
- Olet ahdistunut, masentunut tai apaattinen.
- Pahoitat helposti mielesi ja saatat tulkita muita väärin.
- Sinulla on muisti- ja keskittymisvaikeuksia.
- On hyvä pitää mielessä, että toiset reagoivat samassakin tilanteessa voimakkaammin, toiset lievemmin. Näin voit itse auttaa itseäsi
- Muista, että reaktiosi ovat tavallisia ja kuuluvat asiaan epätavallisessa tilanteessa.
- Pelottavat ja omituiseltakin tuntuvat tuntemukset kannattaa ilmaista.
- Itkeminen helpottaa.
- Järkytys muuttaa kehon vireystilaa, jonka seurauksena näläntunne saattaa hävitä. Muista siis syödä.
- Liikunta tekee hyvää, koska se laukaisee jännitystä. Rivakka kävelylenkki joitain tunteja ennen nukkumaanmenoa voi auttaa nukahtamista.
- Vältä liikaa alkoholia ja rauhoittavia aineita.
- Puhu muille kokemuksestasi. Kerro mitä ajattelit ja tunsit kohdatessasi tapahtuman ja sen jälkeen. Puhumalla työstät ikävää kokemustasi.
- Joskus on helpompi ilmaista tunteitaan tekemällä kuin puhumalla. Piirrä, maalaa, kirjoita, soita tai liiku.

- Jos mahdollista, jatka työntekoa vanhoista rutiineista. Kerro järkyttävästä kokemuksestasi esimiehellesi ja työtovereillesi, jotta he ymmärtäisivät olosi.
- Kuuntele, mitä läheisesi tuntevat ja ajattelevat. Tapahtuma on ehkä vaikuttanut myös heihin.

Nämä epätavallisten tilanteiden aiheuttamat tavalliset reaktiot lievittyvät ajan myötä. Reagoimalla ja käymällä tapahtumaa mielessäsi tai puhumalla siitä työstät omaa kokemustasi. Vähitellen toivot järkyttävästä kokemuksesta ja huomaat, että elämä jatkuu, joskin ehkä erilaisena kuin ennen tapahtunutta.

Milloin tarvitset muiden apua?

Etsi muiden apua, jos vielä kuukauden kuluttua tapahtuneesta tunnet jotain seuraavista oireista:

- Olet jatkuvasti ahdistunut, masentunut ja jännittynyt.
- Jos unettomuus tai katkonainen uni on jatkuvaa.
- Et pysty keskittymään.
- Työntekosi ei suju, koulutyö ei suju.
- Sinulla on fyysisiä oireita, joihin ei löydy syytä.
- Sinulla ei ole ketään, jolle puhua.
- Ihmissuhteesi kärsivät, eristäydyt.
- Olet kadottanut elämänhalusi.
- Käytät liikaa lääkkeitä tai alkoholia.
- Sinulla on itsemurha-ajatuksia.

5. Suunnitelman seuranta ja päivittäminen

Tämä kriisisuunnitelma tarkistetaan vähintään kerran lukuvuodessa ja aina merkittävän kriisitilanteen jälkeen.

Päivityksestä vastaa koulutuksen järjestäjän nimeämä taho yhteistyössä opiskeluhoillon kanssa.

Liitteet

Liite 1. Muistorituaalien käyttö

Yhteiset muistelurituaalit antavan mahdollisuuden ilmaista ja jakaa yhdessä tunteita. Opiskelijan ja opettajan kuoleman jälkeinen muistohetki on hyvä tapa muistella ja kohdata mahdolliset lisätuen tarpeessa olevat.

Muistohetki voi sisältää seuraavia aineksia:

- Pedagogisen rehtorin muistosanat
- Opettajatuutorin muistosanat
- Yhteinen hiljainen hetki
- Joku opiskelijoista voi lukea esim. sopivan runon tai tekstin
- Oppilaitospappi tai vastaava henkilö ohjaa yhteisen hetken ja tarvittaessa pitää pienen puheen
- Laulu tai musiikkia (esim. vainajan mielikappale)
- Suruliputus toimipaikassa

Muistohetkeen voidaan kutsua mukaan kuolleen opiskelijan läheisiä ystäviä esim. muista ryhmistä. Muistohetken jälkeen opiskelijat voivat palata luokkatiloihin ja keskustella yhdessä sekä äskeisestä tilaisuudesta että tapahtuneesta. Oppilaitoksessa voidaan koristella opiskelijan/opettajan työpiste. Näin annetaan mahdollisuus ilmaista surua joko sanallisesti tai hiljaa itsekseen työpistettä katsellen.

Surulaatikko

Oppilaitoksessa on hyvä olla valmiina ns. surulaatikko, joka sisältää muistotilaisuuteen tarvittavia välineitä, kuten:

- valkoinen liina
- tyhjä valokuvakehys
- tyhjä adressi
- kynttilä, kynttilänjalka
- pieni kukkamaljakk

Liite 2. Eri uskontojen ja maailmankatsomuksien näkemyksiä surusta ja kuolemasta

Käsitykset kuolemasta ja suhtautuminen kuolemaan vaihtelevat eri uskonnoissa ja maailmankatsomuksissa. Samoin suremisen merkitys ja surun ilmaiseminen vaihtelevat. Surua ja järkytystä ilmaistaan eri tavoin eri kulttuureissa. Yleistyksiä ja stereotypioita tulisi välttää.

Jokainen ihminen on yksilö. Oppilaitoksissa surun käsittelyssä ensisijaisia ovat opiskelijan ja omaisten omat tottumukset ja tarpeet.

Ortodoksinen kirkko

- Koko elämä on valmistautumista iankaikkisuutta varten. Kuolemanjälkeinen elämä on jatkoa sille, mitä ihminen on täällä eläessään tehnyt.
- Ortodoksisessa perinteessä kuolema on enemmän esillä kuin luterilaisessa. Kuolema ei katkaise ihmissuhteita.
- Muistopalvelus pidetään heti kuoleman tapahduttua kuolinvuoteen äärellä tai kirkossa. Hautajaiset tulisi pitää kolmantena päivänä kuolemasta. Hautaustoimituksen ajan arkku on yleensä avoinna niin, että vainajan kasvot näkyvät.
- Ei yleensä hyväksytä polttohautausta; jonkin verran esiintyy suomalaisessa käytännössä.
- Rukous keskeistä surutyössä. Muistopalveluksia vietetään useita kertoja (1., 3., 9. 40. päivänä kuolemasta, puolen vuoden ja vuoden kuluttua).
- Ortodoksisen perinteeseen eivät kuulu hautakivet, vaan haudalle laitetaan risti.

Romanit

- Suurin osa Suomen romaneista kuuluu luterilaiseen kirkkoon. Uskonasioita kunnioitetaan ja niistä keskustellaan.
- Kuolema koetaan voimakkaasti. Vahvojen muistojen vuoksi perhe pyrkii muuttamaan toiseen asuntoon. Vainajan tavarat ja vaatteet hävitetään. Ainoastaan korut ja käsintehty muistoesineet säilytetään. Myös valokuvat ovat tärkeitä muistoesineitä. On tiedostettava, että tavaroiden hävittämisellä ei ole yhteyttä vainajanpelkoon.
- Hautajaisia edeltävänä yönä pidetään ruumiinvalvojaiset. Yön aikana pidetään hartastuokioita ja muistellaan vainajaa.
- Hautajaisiin ei välttämättä kutsuta, vaan hautajaisiin saapuvat kaikki, joille vainaja oli tärkeä. Siunaaminen tapahtuu yleensä tavallisen kirkollisen kaavan mukaan. Hautajaistalolla hartaus ja ateriointi.

Jehovan todistajat

- Kuolema on järjetön ja luonnonvastainen asia, joka ei kuulu Jehovan alkuperäisiin suunnitelmiin. Kuolema merkitsee täydellistä tuhoutumista ja tiedottomuutta. Jehovan tahdon mukaan eläneillä on toivo ylösnousemuksesta. Pahat eivät herää enää koskaan.
- Ei tarkkoja hautajaisia koskevia säädöksiä. Hautaus tapahtuu hautausmaan kappelissa tai hautausmaalla, ja periaatteessa sen voi suorittaa kuka tahansa.
- Vainajalle ei osoiteta tervehdyksiä, mutta muistotilaisuus voidaan järjestää valtakunnansalissa. Jehovan todistajat suhtautuvat kriittisesti ristiin.
- Surua ei voi ilmaista voimakkaasti. Suruasu on hillitty, mutta harvoin musta.
-

Juutalaisuus

- Kuolemalla on tärkeä sija juutalaisuudessa, sillä tämä elämä on vain ohikiitävää valmistautumista tulevaan maailmaan. Kuitenkaan tuonpuoleiselle elämälle ei annetta täsmällistä sisältöä ja muotoa. Usko ja teot tässä maailmassa vaikuttavat tulevaan elämään.
- Ruumis haudataan 1-3 vuorokauden kuluttua, eikä polttohautausta hyväksytä (ruumiin huolenpito tärkeää, koska ei tiedetä missä muodossa elämä jatkuu tuonpuoleisessa).
- Jokainen ohikulkija on tervetullut hautajaisiin, joita valvotaan kotona. Jokainen haudalle tulija tuo muistoksi kiven, jonka hän laskee haudalle. Runsaita kukkalaitteita ei pidetä hyvänä.
- Sureminen on luonnollista. Surusta pitää kuitenkin rakentaa silta takaisin elämään.
- Juutalainen suruperinne sääntöineen pyrkii auttamaan tässä. Hautajaispäivästä alkaa seitsemän päivää kestävä suruviikko, jolloin ovet ovat auki vierailulle. Surukausi päättyy 30. päivänä hautajaispäivästä, jolloin pidetään muistotilaisuus haudalla ja tavallisesti kahvitellaan surutalossa. Vanhempiensa tai lapsensa menettäneiden suruaika jatkuu vielä kahdentoista kuukauden ajan.
- Kuolleiden omaisten kunnioittaminen ja muistaminen kuuluu juutalaisen velvollisuuksiin. Lähiomaisen kuolinpäiviä muistetaan joka vuosi sytyttämällä kynttilä.
- Koulussa ystävän kuolemaa voi muistella polttamalla kynttilää esim. koko suruviikon ajan. Valokuvia ei mielellään käytetä.

Islam

- Elämä on Allahin lahja ihmiselle. Se on myös välitila, valmistautumista ikuisuuteen.
- Itsemurha tuomitaan voimakkaasti.
- Jokainen ihminen joutuu vastaamaan teoistaan Allahin edessä ja saa palkkion / rangaistuksen (paratiisi / helvetti). paljon syntejä tehnyt uskova päätyy lopulta helvetin kautta paratiisiin. Tämä lohduttaa surevia ja rohkaisee elämään islamin mukaan.
- Hautajaiset mielellään vuorokauden sisällä kuolemasta.
- Haudoilla ei sytytetä kynttilöitä. Myöskään arkun päällä ei saa olla kukkia, eivätkä kaikki hyväksy kukkatervehdysten esittämistä. Osanotto ilmaistaan omaisille lyhyesti ennen hautaamista tai ns. sydänsurun aikana.
- Naisten osallistuminen hautajaisiin vaihtelee. Muistotilaisuutta ei yleensä järjestetä.
- Surun hillitseminen luetaan ansioksi. Omaisten sydänsuru kestää kolme päivää. Surun pitkittäminen on epäsuotavaa, koska elämän on jatkuttava.
- Sydänsurun jälkeisiä muistotilaisuuksia järjestetään oman kulttuurin islamilaisen perinteen mukaan.

Buddhalaisuus

- Buddhalaisille mikään ei ole pysyvää. Kaikki on osa jatkuvan syntymisen ja tuhoutumisen kierrettä. Myöskään kuolema ei ole lopullinen. Mielekkäästi elämällä ja tekemällä hyviä tekoja ihminen voi lopulta vapautua syntymisen ja kuoleman kehästä.
- Buddhalainen ei usko ruumiin ylösnousemukseen. Silti häntä voi askarruttaa, missä muodossa hän syntyy uudelleen.
- Kuoleman järjestelyissä voi olla suuriakin eroja eri yksilöiden välillä. ruumis poltetaan ja tuhka levitetään luontoon. Jos se ei ole mahdollista, niin lasketaan uurna maahan.
- Ei suremista koskevia sääntöjä.

Hindulaisuus

- Yksilön sielu on ikuinen ja sidottu jälleensyntymisen kiertokulkuun. Hindut uskovat ihmisellä olevan monta maanpäällistä elämää. Elämän lopullinen päämäärä on päästä irti jälleensyntymisen ketjusta yhtymällä maailmankaikkeuden sieluun (Brahman), josta yksilölliset sielut kauan sitten erkanivat.
- Oikein suoritettulla hautajaisrituaalilla ja ruumiin tuhkauksella varmistetaan sielun onnistunut siirtymä kohti esi-isien maailmaa ja uutta jälleensyntymää.
- Lähimmät omaiset järjestävät yksinkertaisen seremonian tuhkan levittämiseksi.
- Monet hindut noudattavat 12 päivän intensiivistä suruaikaa, jolloin lähimmät omaiset eivät saa tehdä työtä eivätkä lapset mennä kouluun.

Uskonottomat / vapaa -ajattelijat

Uskonottomilla ei ole yhtenäistä oppipohjaa.

Arvomaailman sisältö ja moraaliset painotukset voivat vaihdella hyvinkin paljon. Näkemykset vaihtelevat ateistisesta tieteellis-rationaaliseen tai agnostiseen (ei tietoa jumalista) näkemykseen.

He tekevät surutyötä ilman uskonollista ulottuvuutta. Tätäkin surutyötä tulee voida tukea asianomaisen ehdoilla.

Hautaaminen tuhkaamalla ilman uskonnollisia rituaaleja ja symboleita. Kuolinilmoituksessa käyttävät omia symbolejaan.

Yhtymähallitus

11.6.2026

52 § Viranhaltijapäätökset**Kuntayhtymän johtajan päätökset****Talousjohtajan päätökset****Pedagogisen rehtorin päätökset**

Esityslistaa julkaistaessa ei otto-oikeuden alaisia viranhaltijapäätöksiä.

Päätösehdotus

Yhtymähallitus merkitsee viranhaltijapäätökset tietoonsa saatetuiksi ja päättää olla käyttämättä otto-oikeuttaan ja antaa siten otto-oikeuden alaisille päätöksille täytäntöönpanoluvan.

Yhtymähallitus

11.6.2026

53 § Ilmoitusasiat

Päätösehdotus Merkitään tiedoksi.

Yhtymähallitus

11.6.2026

54 § Muut asiat

Päätösehdotus